

IZVJEŠTAJ O RADU MINISTARSTVA ZDRAVLJA ZA 2014. GODINU

REZIME

Direktorat za upravljanje zdravstvom

Tokom 2014. godine, u okviru ovog direktorata je vršena je priprema Pregovaračke pozicije za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji na osnovu koje je otvoreno Poglavlje 28- Zaštita potrošača i javnog zdravlja, 16.12.2014. godine. Pripremljen je Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2015-2018, za Poglavlje 28 i ostala u kojima participira Ministarstvo zdravlja. U saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija, Direktorat je izvještavao Evropsku komisiju o stepenu realizacije mjera i aktivnosti, u utvrđenim periodičnim rokovima, kao i dostavljanjem zahtijevanih informacija.

U izvještajnom periodu je donijeti su Predlog zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih tkiva i ćelija u svrhu liječenja i Predlog zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Donijeti su podzakonski akti, strateški dokumenti i akcioni planovi za implementaciju donijetih strateških dokumenata:

- Akcioni plan za period 2014 -2016, radi realizacije Strategije za hronične nezarazne bolesti (2008-2020)
- Program obaveznih imunizacija stanovništva protiv određenih zaraznih bolesti na teritoriji Crne Gore za 2015. godinu;
- Plan i Program aktivnosti za odstranjivanje malih boginja i rubele i prevenciju kongenitalnog Rubela sindroma u Crnoj Gori za period 2014-2016;
- Plan i Program za održavanje statusa države slobodne od dječije paralize u Crnoj Gori za period 2014-2016;
- Pravilnik o bližim uslovima u pogledu prostora, kadra i opreme Zavoda za transfuziju krvi Crne Gore i standardima i mjerama za uspostavljanje i održavanje sistema kvaliteta;
- Pravilnik o sistemu obilježavanja, vođenju evidencija i praćenju jedinice krvi i komponenti krvi od davaoca do primaoca krvi, kao i od primaoca do davaoca krvi i praćenju ozbiljnih neželjenih događaja i ozbiljnih neželjenih reakcija;
- Pravilnik o obimu ljekarskog pregleda i kriterijumima za utvrđivanje podobnosti davalaca krvi ili komponenti krvi;
- Pravilnik o bližim uslovima u pogledu kvaliteta i bezbjednosti krvi i komponenti krvi koje su namijenjene za transfuziju;
- Pravilnik o bližim uslovima za skladištenje, transport i distribuciju krvi i komponenti krvi;
- Pravilnik o bližoj sadržini informativnog materijala, obrascu saglasnosti za davanje krvi ili komponenti krvi i sadržini i obrascu upitnika o davanju krvi ili komponenti krvi;
- Pravilnik o bližim uslovima i dokumentaciji potrebnoj za odobravanje i sprovođenje kliničkih ispitivanja lijekova za upotrebu u humanoj medicini;
- Pravilnik o načinu i uslovima oglašavanja lijekova ;
- Pravilnik o specijalizacijama;
- Pravilnik o tradicionalnim i alternativnim metodama liječenja;
 - o Uredba o kriterijumima za utvrđivanje osnovne i dopunske liste lijekova;
 - o Pravilnik o načinu prikupljanja podataka i načinu prijavljivanja i praćenja neželjenih dejstava lijekova za upotrebu u humanoj medicini;
- Pravilnik o utvrđivanju medicinskih razloga za promjenu pola;
- Odluka o osnovnoj listi lijekova.

Donijeto je 345 rješenja o položenom stručnom ispitu zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika sa visokim obrazovanjem.

Odobreno je 177 specijalizacija i 37 užih specijalizacija za potrebe zdravstvenih ustanova. U izvještajnom periodu **238** zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika sa visokim obrazovanjem je obavilo stručno osposobljavanje.

Za **110** zdravstvena radnika sa visokim i srednjim obrazovanjem je obavilo volonterski rad.

Direktorat za zdravstvenu zaštitu

Tokom 2014. godine nastavilo se sa stvaranjem organizacionih i tehničkih pretpostavki u vidu obezbjeđivanja dovoljnog broja ljekara, kontinuirane edukacije, u cilju prevazilaženja problema u funkcionisanju zdravstvenog sistema, odnosno dovođenje sistema zdravstva u stanje optimalne funkcionalnosti, kako bi se u okviru raspoloživih sredstava postigao najveći efekat na zdravlje stanovništva.

U tom smislu Ministarstvo zdravlja je dalo saglasnosti na pravilnike o unutrašnjom organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta 15 domova zdravlja, jedne opšte bolnica, jedne specijalne bolnice i Zavoda za transfuziju krvi, kojima je broj medicinskih radnika usaglašen sa Planom ljudskih resursa u zdravstvu 2013-2022.

U cilju obezbjeđivanja dostupnosti kvalitetnoj i efikasnoj zdravstvenoj zaštiti stanovništva, tokom 2014. godine Ministarstvo je iniciralo upućivanje javnih poziva Fonda za zdravstveno osiguranje, radi zaključivanja ugovora o pružanju specijalističko - konsultativnih, dijagnostičkih, kao i usuluga terapije iz deficiitarnih oblasti zdravstvene zaštite, sa privatnim zdravstvenim ustanovama, koje nijesu obuhvaćene Odlukom o mreži zdravstvenih ustanova. Nakon sprovedene procedure izbora najpovoljnijeg davaoca zdravstvenih usluga, Fond je zaključio ugovore sa tim zdravstvenim ustanovama.

Tokom 2014.godine, Ministarstvo zdravlja je iniciralo raspisivanje javnog poziva za zaključivanje ugovora sa privatnim apotekama za izdavanje lijekova na recept na teret sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje, na osnovu kojeg je u 2015.godini Fond zaključio ugovor sa 108 privatnih apoteka.

Tokom 2014. godine Ministarstvo zdravlja, kao drugostepeni organ, primilo je ukupno 406 žalbi osiguranih lica uloženi protiv rješenja Fonda za zdravstveno osiguranje, od kojih 8 neriješenih predmeta iz prethodne, 2013. godine, tako da je u toku 2014. godine bilo u radu ukupno 414predmeta.

U drugostepenom upravnom postupku je riješeno ukupno 406 predmeta i svi su riješeni u propisanom roku, dok 8 predmeta nije riješeno, ali su isti u zakonskom roku riješeni u tekućoj godini.

Od 406 ukupno riješenih predmeta, za 9 predmeta žalba je odbačena, za 140 predmeta žalba je odbijena, a za 252 predmet je žalba usvojena.

U 2014. godine pokrenuto je 46 upravnih sporova pred Upravnim sudom Crne Gore.Taj Sud je poništio 12 rješenja koje je ovo ministarstvo donijelo odlučujući u drugostepenom upravnom postupku po žalbama osiguranih lica podnijetih protiv rješenja Fonda za zdravstveno osiguranje, i to tako što su 3 rješenja poništena zbog pogrešnog i nepotpunog činjeničnog stanja, 1 rješenje zbog pogrešne primjene materijalog prava, a 8 zbog povrede pravila upravnog postupka.

U pretodnoj godine je podnijet 1 zahtjev za ponavljanje postupka koji je je usvojen i povodom kojeg je Ministarstvo zdravlja izmijenilo svoje rješenje.

U postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova u pogledu prostora, medicinsko-tehničke opreme i kadra, za rad zdravstvenih ustanova, u izvještajnom periodu su obrađena 117 zahtjeva i donijeta rješenja o ispunjenosti uslova prije isteka zakonom propisanog roka.

Shodno zakonskom uređenju poliklinike kao zdravstvene ustanove koja pruža specijalističko – konsultativnu zdravstvenu zaštitu iz najmanje tri specijalističke ili uže specijalističke grane, Ministarstvo zdravlja je tokom 2014. godine utvrdilo ispunjenost uslova za rad za četiri privatne zdravstvene ustanove u statusu poliklinike.

U izvještajnom periodu odlučeno je u postupku po zahtjevima o slobodnom pristupu informacijama u 89 predmeta.

U postupku po žalbama na rješenja Službe zdravstveno – sanitarne inspekcije i rješenja Fonda za zdravstveno osiguranje u postupku po žalbi, na rješenja donijeta po raspisanim javnim pozivima, donijeta su 26 drugostepena rješenja.

Ministarstvu je dostavljeno 412 zahtjeva stranaka, po kojima je kroz odgovore strankama, davanja mišljenja i dopise drugim organima u sklopu rješavanja zahtjeva stranaka upućeno ukupno 543 dopis.

U izvještajnom periodu, organizovani su stručni ispiti za 330 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom, o čemu su izdata uvjerenja.

U toku izvještajnog perioda donijeto je 46 rješenja o polaganju i prekidu specijalističkog staža.

U okviru saradnje sa nevladinim sektorom, potpisana su četiri Memoranduma o saradnji sa NVO Juventas, NVO Građanska alijansa, NVO Feniks, NVO Centar za romske inicijative i NVO Prva.

Odsjek za bezbjednost hrane je primio 1.581 zahtjeva za odobravanje objekata, od kojih su 81 prenijeti iz 2013. godine. U 2014. godini, obrađeno je 1.571 zahtjeva za odobravanje objekata.

U toku trajanja ljetne turističke sezone, u Registar odobrenih objekata isključivo sezonskog karaktera je upisano 185 objekata.

Po zahtjevu stanaka donijeto je 20 rješenje o prestanku obavljanja djelatnosti u objektima, u radu je još 16 zahtjeva.

Donošenje rješenja istekom zakonom propisanog roka je uglavnom uzrokovano kašnjenjem dostave dijela dokumentacije stranaka, kao i zapisnika o ispunjenosti uslova od strane sanitarnih inspektora.

U toku 2014. godine, (01.06.2014.), nastavljen je drugi ciklus ranog otkrivanja raka debelog crijeva.

Direktorat za bioetiku i međunarodnu saradnju

Direkcija za bioetiku i međunarodnu saradnju koordinira sprovođenjem transplantacionog programa, u okviru kojeg su tokom 2014. god. u KCCG ostvarena tri ciklusa transplantacija bubrega, odnosno od februara do novembra urađeno 8 transplantacija bubrega od živog srodnog donora.

Od početka sprovođenja programa, od 25. septembra 2012. god. do sada, urađeno je ukupno 19 transplantacija bubrega u KCCG. Od toga, 18 transplantacija bubrega od živog srodnog donora, a jedna od kadaveričnog donora.

Zahvaljujući saradnji sa Republikom Hrvatskom u oblasti transplantacije, u okviru međudržavnog ugovora o saradnji, 2 pacijenata iz Crne Gore uspješno su liječena u KBC Zagreb, metodom transplantacije jetre od kadaveričnog donora, dobijenih preko sistema Eurotransplanta, a jednom pacijentu je, u istoj ustanovi uspješno izvršena transplantacija bubrega, zbog postojanja velikog broja komorbiditeta kod recipijenta i relativnih kontraindikacija kod donora.

U istoj zdravstvenoj ustanovi, pacijentkinja iz CG je liječena transplantacijom matičnih ćelija hematopoeze, nakon pronalaženja adekvatnog nesrodnog donora matičnih ćelija u sistemu Eurotransplanta.

Od 13.01.2013. god.- kada je počelo rutinirano dokazivanje moždane smrti u intezivnim jedinicama KCCG, do sada je moždana smrt dokazana kod 20 pacijenata u KCCG. Samo u jednom slučaju je dobijen pozitivan stav porodice i pristanak na donaciju organa. Kadaver je realizovan 08.12.2013. god. Od njega je jetra transportovana u KBC Zagreb, gdje je uspješno uradjena transplantacija jetre, a srce je transportovano u KBC Ljubljana, gdje je uspješno uradjena transplantacija srca.

Direktorat ima intenzivnu saradnju sa Regionalnim zdravstvenim razvojnim centrom (RHDC) u Zagrebu i u toku 2014. god. predstavnici Crne Gore su učestvovali na sastancima RHDC u Sarajevu i Dubrovniku. Organizovan je i sastanak sa Dr Mirelom Bušić i Prof. Delmonicom iz RHDC i SEEHN, u Budvi.

U KBC Zagreb je bila organizovana proslava 40 godina transplantacije bubrega na Urološkoj klinici i tom prilikom je prezentirana saradnja sa Crnom Gorom u oblasti transplantacije organa i postignuti rezultati. Istovremeno je bila organizovana i transplantaciona škola i edukacija na kojoj je bilo 18 ljekara iz KCCG.

U okviru saradnje sa KBC Zagreb edukaciju u oblasti transplantacije su pohađala: dva anesteziologa, iz KCCG, dva kardiologa, načelnik Kardiohirurgije i glavna sestra Kardiohirurgije, kao i spec. nuklearne medicine. Četiri ljekara iz KCCG bili su na edukaciji na BRANO kongresu u Opatiji septembra 2014. godine, za transplantaciju srca. Na tom kongresu su prezentovani rezultati transplantacionog programa u Crnoj Gori.

Direktorat je učestvovao na Konkursu Svjetske banke za dobijanje granta za opremanje i razvoj HLA laboratorije u Crnoj Gori. Obavješteni smo da je projekat prihvaćen.

Medjunarodna saradnja

U okviru međunarodne saradnje potpisani su :

- Memorandum o saradnji između Ministarstva zdravlja Crne Gore i Federalnog ministarstva zdravstva Bosne i Hercegovine
- Memorandum o razumijevanju između Crne Gore i Republike Italije, potpisan je 28. oktobra 2014. godine, u Rimu, tokom održavanja Ministarske konferencije "Zdravlje u Sredozemlju".
- Sporazum o saradnji između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske u oblasti zdravstva i medicinskih nauka.

Saradnja sa SZO i SEEHN:

Ministar zdravlja Miodrag Radunović se sastao 27. marta 2014. godine sa regionalnom direktorkom Svjetske zdravstvene organizacije Žužanom Jakab, koja je boravila u službenoj posjeti Crnoj Gori, kojom prilikom su potpisali dvogodišnji Sporazum o saradnji između Ministarstva zdravlja i Regionalne kancelarije za Evropu Svjetske zdravstvene organizacija.

Ministar zdravlja je učestvovao na 64. Regionalnom Komitetu Svjetske zdravstvene organizacije, koji je održan u Kopenhagenu, od 15.-18. septembra 2014. godine.

Delegacija Ministarstva zdravlja, predvođena ministrom prof. dr Miodragom Radunovićem, učestvovala je na dvodnevnoj konferenciji, pod nazivom "Prvi sastanak visokog nivoa malih zemalja – Implementacija politike zdravlja 2020" koja se održala 3. i 4. jula 2014. godine, u San Marinu.

Tokom 2014 godine, generalna direktorka Direktorata za bioetiku i međunarodnu saradnju, dr Mira Jovanovski - Dašić, je učestvovala u obilježavanju Svjetskog dana zdravlja, koji SZO

svake godine 07.aprila obilježava.Takođe, učestvovala je i na 67. zasjedanju Skupštine SZO, od 19-24 maja , u Ženevi.

U saradnji sa SZO, SEEHN i TAIEX-om u zemlji i inostranstvu, održano je niz konferencija i radionica na kojima su učestvovali predstavnici Ministarstva zdravlja. Ističemo nekoliko njih:

- “Unapređenje kapaciteta za prevenciju povreda, kroz unaprijeđeni nadzor na povredama”, 22.10.2014., koju je otvorio ministar Prof.dr Radunović;
- Međudržavna radionica za razvoj Komunikacione strategije zdravstvene mreže za Jugoistočnu Evropu, koja se održala 24. i 25. aprila 2014. godine u Skoplju;
- Sastanak Regionalne mreže zemalja jugoistočne Evrope, pod nazivom “Povećanje raspoloživosti krvi i obezbijedenje najvećeg stepena bezbjednosti za davoce i pacijente u transfuziološkoj terapiji u specijalnim, hitnim okolnostima”, koja je od 07. do 09. jula 2014. godine održana u Bukureštu;
- Multi-country workshop - radionica više država o razvoju akreditacionih standarda za porodilišta i odjeljenja neonatologije, koja je odražana 15. i 16. septembra 2014.godine u Beogradu;
- 34. plenarna sjednica Zdravstvene mreže Jugoistočne Evrope, koja je održana 19. i 20.novembra 2014.godine, u Skoplju, Makedonija;
- III Balkanski forum na temu “Zdravstveni turizam i diplomatija”, koji se održao u Turskoj, Edirne, 6. i 7.novembra 2014.godine;
- Delegacija Ministarstva zdravlja, predvođena generalnom direktorkom dr Mirom Jovanovski Dasić, boravila je u Studijskoj posjeti posvećenoj implementaciji Regulative o kozmetičkim proizvodima EC 1223/2009, u organizaciji Evropske Komisije - TAIEX-a, koja se održala u Viljnusu u Litvaniji.

U saradnji sa SZO, od Vlade Belgije dobijen je Grant u vrijednosti od 15000\$ koji je planiran da bude realizovan u periodu oktobar 2014.godine do kraja marta 2015.godine. Sredstva su podijeljena na tri pozicije:

- Obilježavanje Evropskog dana svjesnosti o antibioticima, 18.novembra;
- Radionica za izabrane doktore za odrasle i izabrane doktore za djecu koji će dalje u svojim zdravstvenim institucijama raditi na smanjenju neracionalne upotrebe antibiotika
- Radionica za izabrane doktore za djecu koji su obučeni da rade sa roditeljima djece koja borave u vrtićima a cilj je bio da se smanji pritisak roditelja na ljekare da propisuju antibiotike.

Sve tri aktivnosti su realizovane u predviđenom roku. Aktivnosti je sprovela Nacionalna interdisciplinarna komisija za kontrolu antimikrobne rezistencije (NIKRA), koja je formirana 2011.godine i sprovodi još niz aktivnosti od kojih su trenutno aktuelne Global PPS projekat i formiranje referentne laboratorije za praćenje rezistencije bakterija na antibiotike.

Saradnja sa UNICEF-om

Ministarstvo zdravlja je u saradnji sa UNICEF-om izradilo vodiče:

1. Zdravstvena zaštita u porođaju
2. Rutinska postnatala zaštita žene i njene bebe
3. Novorođenačka žutica i
4. Vodič za carski rez.

U okviru **Direkcije za biomedicinu i farmaceutiku**, tokom izvještajnog perioda, pored redovnih aktivnosti na izdavanju dozvola za uvoz droga i prekursora, i saglasnosti za prevoz opasnih materija, rađeno je na pripremi kvatralnih izvještaja o uvozu i izvozu psihotropnih supstanci i opojnih droga Međunarodnom odboru za kontrolu narkotika (INCB - *International Narcotics Control Board*, Beč). U okviru redovne djelatnosti izdata je 71 saglasnost za

izvoz matičnih ćelija na čuvanje u biobankama EU, 3 saglasnosti za izvoz krvi radi NIFTY analize i 8 saglasnosti za HLA tipizaciju - program transplantacije.

Takođe, u cilju implementacije donijetih zakona iz oblasti biomedicinskih tehnologija formirane su Komisija za primjenu asistiranih reproduktivnih tehnologija-ART, - Nacionalna komisija za transfuziju krvi i Komisija za uzimanje i korišćenje bioloških uzoraka. Službenici Direktorata su učestvovali u izradi kako akata iz nadležnosti ovog ministarstva, tako i nadležnosti drugih ministarstava.

Direktorat za unapređenje i kontrolu kvaliteta

U skladu sa Nacionalnom strategijom za unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite i bezbjednosti pacijenata sa akcionim planom za njeno sprovođenje za period 2012-2017., kreirani su obrasci za kontrolu kvaliteta medicinske dokumentacije. Obrazac za kontrolu medicinske dokumentacije primarnog nivoa proslijeđen je svim Komisijama za kontrolu kvaliteta domova zdravlja, uz uputstvo za istraživanje. Istraživanje je vršeno sa posebnim osvrtnom na opravdanost odobravanja privremene spriječenosti za rad. Ukupno je na nacionalnom nivou istraženo 5.360 medicinskih kartona od čega je u 471 slučaju cijenjena privremena spriječenost za rad. U 36% slučajeva medicinska dokumentacija je u potpunosti zadovoljavala kriterijume dobrog vođenja.

Upotreba kontrolne liste za bezbjednost hirurških zahvata je jedan od ključnih standarda za bezbjednost pacijenata po preporukama Svjetske zdravstvene organizacije (WHO). U cilju uvođenja navedenog standarda adaptirana je „ček lista“ za bezbjednu hirurgiju i distribuirana svim opštim bolnicama i Kliničkom centru. Sačinjen je i obrazac za praćenje implementacije „ček liste“ sa obavezom izvještavanja Ministarstva.

Uz pomoć TAIEX instrumenta Direktorat je organizovao višekorisničku radionicu sa međunarodnim učešćem pod nazivom „Bezbjednost pacijenta i menadžment neželjenih događaja“. Definisani su neželjeni događaji, način prijave i analize neželjenog događaja. Planira se u skladu sa preporukama prethodna edukacija svih zaposlenih u sistemu zdravstva. Preveden je upitnik WHO za samoocjenu zdravstvenih ustanova o stepenu sprovođenja higijene ruku i poster i za pravilnu higijenu ruku koje su ustanove obavezne da postavljaju na mjestima gdje se obavlja higijena ruku. Četiri ustanove (OB Nikšić, Bar, Kotor i DZ Podgorica) su se registrovale WHO za sprovođenje kampanje higijene ruku i sprovođenja istraživanja o provođenju hirurške antimikrobne profilakse. U okviru obilježavanja 05.maja 2014.godine - dana higijene ruku dogovoreno je medijsko promovisanje kampanje WHO i gostovanje u radio i TV emisijama.

Dostupnost zdravstvene zaštite i definisanje Lista čekanja na nivou Crne Gore je otpočelo utvrđivanjem lista čekanja koje su objavljene na sajtu KCCG.

Direktorat je izvršio uporednu analizu podnešenih prigovora pacijenata zaštitnicima prava pacijenata u svim zdravstvenim ustanovama, za 2012/2013 godinu. Analizom je utvrđeno da je ukupan broj prigovora povećan u 2013 u odnosu na 2012 za 31,72%, da se 35% prigovora u 2013-oj a 40% u 2012-oj odnosi na postupak zdravstvenih radnika ili saradnika, zatim na organizaciju zdravstvene službe 21% u 2013-oj. U toku 2014-e podnešeno je 1025 prigovora, što je za 26% više u odnosu na 2013-u, što je pozitivan trend i ostvaren postavljeni cilj Ministarstva. Direktno Ministarstvu je u 2014-oj podnijeto oko 190 pisanih prigovora pacijenata koji su procesuirani.

Direktorat je organizovao radionicu pod nazivom „Prava pacijenata“ koju je pohađalo preko 70 zaštitnika prava pacijenata i članova Komisija za kontrolu kvaliteta zdravstvenih ustanova, Fonda za zdravstvo i NVO. Učesnicima je prezentovan Kratki vodič za postupanje po prigovoru.

U okviru sektorskog plana za borbu protiv korupcije za 2014.godine predviđena aktivnost je anketiranje zadovoljstva pacijenata i zaposlenih. U tom cilju imenovan je multisektorski konsultantski tim i objavljen je javni poziv za učešće NVO sektora u navedenim aktivnostima. Sačinjen je razvojni projektni zadatak za realizaciju anketiranja zadovoljstva i iskustava pacijenata i zadovoljstva zdravstvenih radnika za 2014-2017, sa predviđenim budžetom od 20.000 € iz donacija - za koji još nisu obezbjeđena sredstva.

Anketni upitnici su proslijeđeni svim zdravstvenim ustanovama, u cilju sprovođenja istraživanja i Komisije za kontrolu kvaliteta su obavile anketiranje zadovoljstva pacijenata, kao i anketiranje zadovoljstva zdravstvenih radnika. U toku je obrada podataka od strane multisektorskog konsultantskog tima i planirana je njihova prezentacija na okruglom stolu u organizaciji Ministarstva zdravlja u prvoj polovini 2015.godine.

Nacionalna komisija je usvojila devet nacionalnih protokola i smjernica (sajt Ministarstva): tri vodiča za normalan porođaj - Zdravstvena zaštita u porođaju, Rutinska postnatalna zaštita žene i njene bebe, Novorođenačka žutica, smjernicu za Antimikrobnu profilaksu u hirurgiji, Protokol za dekubitus, Smjernicu za tonzilofaringitis, Smjernicu za nadzor akutne flakcidne paralize, smjernicu za Dojenje i Carski rez. Prezentacija tri usvojene nacionalne smjernice, koje se odnose na normalan porođaj je obavljena organizovanjem konferencije za štampu u saradnji sa UNICEF-om i medijskim predstavljanjem najširoj javnosti nacionalne smjernice za dojenje u saradnji sa NVO Roditelji.me. Upoznavanje zdravstvenih radnika organizovano je predstavljanjem smjernica od strane autora. Nacionalna komisija je i izradila upitnik za praćenje implementacije nacionalnih smjernica, osmišljavanjem metodologije za praćenje, od strane tima koga je imenovao ministar zdravlja.

U skladu sa zaključkom Vlade, izvršena je evaluacija Opšte bolnice Nikšić, čime je Ministarstvo zdravlja otpočelo aktivnosti na uspostavljanju procesa akreditacije naših zdravstvenih ustanova.

Aktivnosti u 2014-oj godini na prevenciji i smanjenju broja infekcija povezanih sa zdravstvenom zaštitom u bolnicama odvijaju se uspostavljenom koordinacijom rada Nacionalne komisije za kvalitet i bezbjednost, Nacionalne komisije za bolničke infekcije i Nacionalne komisije za antibiotsku rezistenciju (NIKRA). Nacionalna komisija za bolničke infekcije je otpočela analizu programa prevencije bolničkih infekcija zdravstvenih ustanova i aktivnosti na izradi nacionalne smjernice za prevenciju bolničkih infekcija.

U novembru mjesecu 2014.godine podržana je aktivnost NIKRA-e i ostvareno je učešće Direktorata u edukativnom seminaru, sa oko 200 učesnika, pod nazivom Antibiotici - doktrina i navike, a u okviru obilježavanja evropskog dana svjesnosti o antibioticima.

Sektorski akcioni plan za borbu protiv korupcije za 2014-u usvojila je Vlada i proslijeđen je svim zdravstvenim ustanovama, Ljekarskoj komori, Farmaceutskoj komori, CALIMS-u, sa obavezom dostavljanja kvartalnih izvještaja o realizaciji mjera. Multisektorski konsultantski tim za praćenje realizacije plana je sačinio izvještaj o realizaciji mjera za prvih šest mjeseci 2014.godine, a isti je objavljen i dostupan na web stranici Ministarstva zdravlja.

UAI se kvartalno, preko softvera, dostavlja izvještaj o broju prijava za sumnju na postojanje korupcije. Ministarstvu zdravlja u toku 2014.godine dostavljena je jedna prjava. U Ministarstvu zdravlja je imenovan menadžer integriteta za oblast zdravstva i formirana je radna grupa za izradu Plana integriteta. U okviru ekspertskih misija UAI je organizovala edukaciju menadžera kvaliteta za izradu planova integriteta.

Direktorat za ekonomiku u zdravstvu

U toku 2014 godine sprovedene su aktivnosti na implementaciji mjera energetske efikasnosti u zdravstvenim objektima u Crnoj Gori. Projekat je započeo implementacijom u aprilu 2014.

godine i predstavlja nastavak projekta "Energetska efikasnost u Crnoj Gori" (MEEP), koji se takođe implementirao na osnovu zajma, koji je Vlada Crne Gore dobila od Međunarodne banke za obnovu i razvoj.

U toku 2014. godine, sprovedene su i sledeće aktivnosti:

- Obavljeni su detaljni energetske pregledi i urađena projektna dokumentacija za rekonstrukciju 5 zdravstvenih objekata: **Opšta bolnica "Danilo I" Cetinje, Dom zdravlja Cetinje, Opšta bolnica Kotor, Dom zdravlja Kotor (I set objekata) i Institut za bolesti djece Kliničkog centra Crne Gore.**
- Sprovedeni su tenderski postupci za dodjelu ugovora za rekonstrukciju:
 - **građevinsko-zanatskih i termo-tehničkih radova I seta objekata i Instituta za bolesti djece Kliničkog centra Crne Gore.** Za izvođenje građevinsko-zanatskih radova vrijednost ugovora je **890.839 EUR-a**, a za izvođenje termo-tehničkih radova vrijednost ugovora je **753.911 EUR-a.**
 - **termo-tehničkih instalacija sa pratećim elektro radovima u objektima Kliničkog centra Crne Gore.** Vrijednost Ugovora iznosi **591.521 EUR-a.**
- Takođe je sproveden tenderski postupak za odabir konsultantske firme za dodjelu ugovora za:
 - izvođenje tehničkog monitoringa i evaluacije i vršenje usluge nadzora nad izvođenjem radova za **objekte Kliničkog centra Crne Gore (glavna zgrada i Institut za bolesti djece) i I seta objekata i**
 - obavljanje detaljnih energetskih pregleda, izradu projektne dokumentacije, izvođenje tehničkog monitoringa i evaluacije i vršenje usluge nadzora nad izvođenjem radova za objekte: **Dom zdravlja Andrijevića, Dom zdravlja Berane, Dom zdravlja Kolašin i Dom zdravlja Nikšić (II set objekata).**

Započeta je i završena procedura odabira konsultanta za izvođenje socijalnog monitoringa i evaluacije mjera energetske efikasnosti.

Započeta je procedura odabira konsultanta za obavljanje poslova revizije projektne dokumentacije za rekonstrukciju II seta objekata.

Nastavljano je sa radom na IPA projektu „Optimalno korišćenje energije i prirodnih resursa i ublažavanje posledica prirodnih nepogoda u okviru IPA I komponenta podrške tranziciji i izgradnji institucija za 2012 godinu. Projekat se odnosi na poboljšanje reagovanja hitne medicinske pomoći na periodične prirodne nepogode. Ovaj projekat je odobren od strane Evropske Komisije na osnovu Finansijskog sporazuma o nacionalnom programu koji je potpisan između Vlade Crne Gore i Evropske Komisije. Projekat se realizuje kroz sektorsku saradnju, a korisnici su Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo unutrašnjih poslova. Svrha projekta je efikasno korišćenje resursa, kao i poboljšanje reakcije spasilačke službe i službe hitne medicinske pomoći na periodične prirodne nepogode. Očekuje se da se tender završi u junu 2015. godine.

U oblasti reproduktivnog zdravlja realizovan je projekat: **PARHS - Preventivne akcije u sektoru reproduktivnog zdravlja.** Fondacija za razvoj sjevera Crne Gore - FORS Montenegro, u saradnji sa **Ministarstvom zdravlja Crne Gore, Domom zdravlja Nikšić, Domom zdravlja „Dr Nika Labović“ Berane, Domom zdravlja Pljevlja, kao i partnerima iz Srbije – Domom zdravlja Raška, Domom zdravlja Novi Pazar i Regionalnom razvojnom agencijom SEDA** realizovala je projekat u sklopu **IPA Programa prekogranične saradnje Srbija – Crna Gora.** Projekat je finansirala Evropska unija a nabavljena je oprema u vrijednosti od **100.000 EUR-a** za ova tri doma zdravlja.

Nastavljeno je sa pregovorima sa Razvojnou bankom Savjeta Evrope oko mogućeg finansiranja projekata izgradnje **Klinike za psihijatriju i Ginekološko-akušerske klinike** u sastavu Kliničkog centra Crne Gore.

Urađena je Strategija privatno-javno partnerstvo kao logičan slijed Analize o mogućnostima daljeg razvoja modela javno-privatnog partnerstva u zdravstvu Crne Gore.

Urađen je Koncesioni elaborat za Opštu bolnicu Nikšić, sprovedena javna rasprava za ovaj koncesioni elaborat u Opštoj bolnici Nikšić i urađene Analize za koncesioni elaborat za Opštu bolnicu Nikšić.

Rađeno na kreiranju jedinstvenog registra privatnih javnih ustanova za potrebe Portala Ministarstva zdravlja.

Nastavljano je sa realizacijom Projekta IPA Adriatic – AdriaHelthMob u posebno u segmentu radnih paketa wp3, wp4 i wp6.

Organizovana je TAIEX radionice za Evropsku elektronsku karticu zdravstvenog osiguranja, u Podgorici, 24-25.03.1015.godine.

Odjeljenje za droge

U skladu sa pravnom tekovinom EU za oblast droga i važećim nacionalnim propisima i strateškim dokumentima, kao i sa mjerama zacrtanim u Akcionom planu za pregovaračko poglavlje 24, Odjeljenje za droge je zaduženo da obavlja poslove kontaktne jedinice za podatke i informacije o drogama po standardima Evropske agencije za droge i da učestvuje u radu ove agencije. Saradnja se ostvaruje sa: Evropskom agencijom za praćenje droga i zavisnosti od droga; Savjetom Evrope, Pompidu grupom; Kancelarijom za drogu i kriminal Ujedinjenih Nacija.

Uspostavljena je bilateralna saradnja sa nadležnim državnim strukturama za oblast droga u državama Evropske unije: u Republici Italiji, Republici Hrvatskoj, Republici Sloveniji.

Takođe, Odjeljenje za droge je nosilac regionalne inicijative za programe saradnje u okviru Pompidu grupe Savjeta Evrope za države Jugoistočne Evrope.

Odjeljenje za droge je učestvovalo u izradi „Atinske Deklaracije” Pompidu grupe Savjeta Evrope.

Odjeljenje za droge je nastavilo učešće i u 2014 godini, u UNODC Regionalnom programu 2012-2015. Projektne aktivnosti za 2015 godinu su u toku.

Kroz koordinaciju podoblasti 8 „saradnja u oblasti droga” u pregovaračkom poglavlju 24, realizovana je Mapa treninga za 2014 godinu, uz podršku Jedinice za izgradnju institucija Evropske Komisije, za koju je apliciralo Odjeljenje za droge u cilju realizacije mjera iz Akcionog plana za pregovaračko poglavlje 24.

Kroz Mapu treninga za 2014 realizovane su obuke i treninzi koje je prošlo trideset stručnjaka. Realizovani su stručni sastanci i seminari u saradnji sa Evropskom agencijom za droge.

Odjeljenje za droge je iniciralo uspostavljanje Sistema za rano upozorenje na pojavu novih psihoaktivnih supstanci, u skladu sa preporukama Evropske komisije i uz TAIEX ekspertsku podršku.

Odjeljenje za droge je zaduženo za vršenje monitoringa primjene”Strategije Crne Gore za sprečavanje zloupotrebe droga 2013/2020”, koji se dostavlja Evropskoj komisiji a što predstavlja privremeno mjerilo broj 35 za pregovaračko poglavlje 24.

Urađeni su godišnji izvještaji za 2013 i 2014 o sprovođenju Akcionog plana za 2013 i 2014 godinu, za primjenu “Strategije Crne Gore za sprečavanje zloupotrebe droga 2013-2020. “

U Izvještaju o napretku Evropske Komisije, konstatovana je puna primjena strateškog pravca, što je predviđeno kao privremeno mjerilo br.35, za privremeno zatvaranje pregovaračkog poglavlja 24. Odjeljenje za droge izradilo je prijedlog Mape treninga za 2015, a kao nastavka Mape treninga za 2014, za podršku realizaciji mjera iz AP 24 za oblast 8, koja je prihvaćena od strane EK i u fazi je realizacije.

IZVJEŠTAJ O RADU FONDA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE CRNE GORE ZA 2014. GODINU

Aktivnosti Fonda za zdravstveno osiguranje u 2014. godini

U toku 2014. godine Fond za zdravstveno osiguranje je obavljao sve poslove iz svoje nadležnosti u cilju obezbjeđivanja ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu i druga prava iz zdravstvenog osiguranja osiguranika, uz racionalno trošenje sredstava obveznika uplate doprinosa.

Iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja pravo na zdravstvenu zaštitu i druga prava iz zdravstvenog osiguranja ostvaruje cca 620.029 osiguranih lica.

Fond za zdravstveno osiguranje se aktivno uključio u reformske procese i sa Ministarstvom zdravlja i Institutom za javno zdravlje jedan je od nosilaca reforme u oblasti zdravstva.

Predstavnici Fonda za zdravstveno osiguranje uključeni su u pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj Uniji, kao članovi radnih grupa za: Pregovaračko poglavlje 1,2,5,7,10 i 18.

- **Zakonska i podzakonska regulativa**

U toku 2014.g. u dijelu aktivnosti na zakonske regulative, Fond je učestvovao u pripremanju predloga Zakona o zdravstvenom osiguranju.

U okviru aktivnosti na podzakonskoj regulativi usvojen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o ostvarivanju prava na medicinsko-tehnička pomagala, čiji je sastavni dio i prečišćena Lista medicinsko-tehničkih pomagala, kao i cjenovnik medicinsko tehničkih pomagala.

- **Ugovaranje pružanja zdravstvenih usluga u 2014. godini**

Fond je u toku 2014.g. zaključio ugovore-anekse ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u cilju obezbjeđivanja utvrđenog obima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Zaključeni ugovori o pružanju specijalističko – konsultativne, dijagnostičke i bolničke zdravstvene zaštite sa davaocima usluga obuhvaćenih Odlukom o mreži zdravstvenih ustanova produženi su i za 2014. godinu i to: sa 18 domova zdravlja, 7 opštih bolnica, 3 specijalne bolnice, Opštom bolnicom Meljine. Takođe produžen je ugovor sa Institutom „dr Simo Milošević“ Igalo za usluge specijalizovane medicinske rehabilitacije i sa Rudo Montenegro Podgorica za isporuku medicinsko-tehničkih pomagala.

Takođe, za 2014.g. zaključeni su ugovori-aneksi ugovora sa davaocima usluga koji nijesu obuhvaćeni Odlukom o mreži zdravstvenih ustanova i to:

- Za usluge na primarnom nivou zdravstvene zaštite: za usluge izabranog doktora – pedijatra za gravitaciono područje opštine Budva i usluge fizikalne medicine primarnog nivoa za gravitaciono područje opštine Herceg Novi.
- Za usluge na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite-specijalističko/konsultativne i dijagnostičke usluge: iz oblasti pedijatrije, usluge iz nefrologije, hematologije i pulmologije; iz oblasti interne medicine, usluge iz gastroenterologije i kardiologije; iz oblasti oftalmologije, ambulantne usluge i dijagnostička usluga OCT; iz oblasti hirurgije, usluge urologije i vaskularne hirurgije; iz oblasti urologije (usluga mokraćna bešika-litotripsija i ureterorenoskopija sa ekstarkcijom kamena ili litotripsijom); iz oblasti oftalmologije za djecu; iz oblasti ginekologije, za usluge asistiranim reproduktivnim tehnologijama postupkom vantjelesne oplodnje i usluge; iz oblasti patohistologije.
- Za usluge na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite – bolničke zdravstvene zaštite (dijagnostičke procedure i liječenje): iz oblasti oftalmologije,

usluge operacije katarakte, operacije prednjeg segmenta oka (bez katarakte) i operacije zadnjeg segmenta oka; iz oblasti ortopedije, usluge artroskopije koljena i ugradnje vještačkog kuka.

- Za usluge obezbjeđivanja i isporuke medicinsko-tehničkih pomagala: očna pomagala, tiflotehnička pomagala, slušna pomagala i pomagala za omogućavanje glasnog govora i pomagala za disanje.

U cilju praćenja realizacije ugovora i ostvarenja indikatora rada, Fond je tokom 2014.g. vršio kontinuirane analize o obimu, vrsti i vrijednosti pruženih usluga u zdravstvenim ustanovama iz Mreže i privatnim zdravstvenim ustanovama, sa kojima ima zaključen ugovor.

- **Ugovori za pružanje usluga stomatološke zdravstvene zaštite:**

U 2014.godini Fond je sproveo postupak upućivanja javnog poziva za pružanje stomatološke zdravstvene zaštite osiguranim licima i po sprovedenom postupku, izabrano je 179 stomatoloških ambulanti u Crnoj Gori.

Zaključno sa krajem 2014.godine registrovano je oko 132.000 osiguranika, što je 46,35% od ukupnog broja osiguranika koji imaju pravo na stomatološku zdravstvenu zaštitu.

- **Ugovaranje sa privatnim apotekama:**

U skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore sa sjednice održane 7. i 8. 03.2014.godine upućen je poziv apotekama koje nijesu obuhvaćene Odlukom o mreži zdravstvenih ustanova, za dostavljanje ponuda radi zaključivanja ugovora za obezbjeđivanje i izdavanje lijekova na recept i donijeta je Odluka o izboru 108 apoteka.

Ugovori sa zdravstvenim ustanovama u Srbiji

Fond za zdravstveno osiguranje je u 2014. godini obnovio ugovornu saradnju sa određenim brojem zdravstvenih ustanova u Republici Srbiji. Obnovljena je ugovorna saradnja sa IKVB „Dedinje“, VMA, Institutom za zdravstvenu zaštitu majke i deteta Srbije, KBC „Zvezdara“, Institutom za neonatologiju, Institutom za onkologiju i radiologiju Srbije, Kliničkim centrom Kragujevac.

Ugovorna saradnja je produžena i sa privatnim zdravstvenim ustanovama - Specijalnom bolnicom za oftalmologiju „Miloš klinika“ Beograd, kao i sa PZU „MB Gamma trade“ – očnom protetikom.

U protekloj godini zaključen je ugovor sa Bolnicom „Acibadem Healthcare Group“ u Istanbulu, u Turskoj, za intervencije iz oblasti neurohirurgije – „Gamma Knife“ i dijagnostika PET CT; nastavljena je dobra poslovna saradnja sa Kliničkim centrom „Rebro“ Zagreb, iz oblasti transplantacionih procedura; razvijena je dobra poslovna saradnja sa Bolnicom „Malteser Krankenhaus St. Franziskus Hospital“ u Flensburgu-Njemačka, za hematoonkološke pacijente radi transplantacije koštane srži.

- **Aktivnosti na uvođenju DRG kao modela plaćanja akutnog bolničkog liječenja**

Kako je Fond za zdravstveno osiguranje nosilac aktivnosti na definisanju, primjeni i implementaciji novog modela plaćanja zdravstvene zaštite na sekundarnom i tercijarnom nivou tačnije na uvođenju DRG kao modela plaćanja akutnog bolničkog liječenja, to su i nakon završetka Projekta unapređenja sistema zdravstva, u toku 2014. god. nastavljene aktivnosti na daljoj realizaciji uvođenja DRG.

Konstituisan je Upravni komitet, kao nosilac upravljačke strukture na Projektu i donijeta Odluka o nastavku aktivnosti na realizaciji Projekta i usvojen Projekat ”Uvođenje sistema plaćanja akutnog bolničkog liječenja po australskoj verziji dijagnostički povezanih terapijskih grupa - DRG sistem klasifikacije verzije 6.0 ”.

Uvođenjem odabranog modela za plaćanje akutnog bolničkog liječenja - Australijska verzija dijagnostički povezanih terapijskih grupa – DRG sistem klasifikacije verzije 6.0 ostvariće se veća transparentnost u finansiranju u skladu sa stvarnim rezultatima rada bolnica, bolja alokacija sredstava između davaoca zdravstvenih usluga i bolji kvalitet zdravstvenih usluga u okviru raspoloživih sredstava.

- **Kontrola obračuna zarada zaposlenih u javnim zdravstvenim ustanovama**

U toku 2014.g. Fond je shodno Zaključku Vlade CG, kao i predhodnih godina, redovno sistemom uzorka prije isplata zarada zaposlenim u javnim zdravstvenim ustanovama vršio kontrolu obračuna zarada iz dostavljene strukture sloga koja je propisana i usaglašena sa Ministarstvom finansija. Poseban akcenat kod kontrole dat je da kontrolu prekovremenog i dopunskog rada a sve u cilju ograničavanja ovih izdataka i poštovanja pravne regulative koja reguliše ovu oblast.

- **Dobrovoljno - dopunsko zdravstveno osiguranje**

U dijelu pravnih pretpostavki u toku 2014.g. utvrđeni su predlozi slijedećih akata: Pravilnik o uslovima i načinu sprovođenja dopunskog zdravstvenog osiguranja, Opšti uslovi ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju, Ugovor o dopunskom zdravstvenom osiguranju za pravno lice.

Utvrđen je predlog slijedećih obrazaca: Zahtjev za sklapanje ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju, Zahtjev za sklapanje ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju – kolektivno osiguranje, Izjava o dobrovoljnoj obustavi od zarade, Upitnik za sklapanje ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju – kolektivno osiguranje i Polisa dopunskog zdravstvenog osiguranja

U toku je rad na pripremi projektnog zadatka za izradu softvera za dopunsko zdravstveno osiguranje.

- **Naknada štete u sprovođenju obaveznog zdravstvenog osiguranja**

Tokom 2014. godine, nastavljena je implementacija projekta naknade štete u sprovođenju obaveznog zdravstvenog osiguranja. Na osnovu podataka koje područne jedinice i filijale Fonda prikupljaju od zdravstvenih ustanova, Ministarstva unutrašnjih poslova, nadležnih sudova i dr. organa, obrađuju se predmeti i po osnovu njih upućuju se zahtjevi osiguravajućim društvima za naknadu štete po osnovu povrede osiguranika zadobijenih u saobraćajnim nezgodama i po osnovu povreda na radu. Po podnijetim zahtjevima od osiguravajućih društva u 2014. godini vršena je naplata novčanih sredstva na ime obeštećenja i povećani su prihodi po ovom osnovu.

- **Međunarodni sporazumi o socijalnom osiguranju**

U toku 2014. godine, nastavljene su aktivnosti na uspostavljanju bilateralnih i multilateralnih sporazuma o socijalnom osiguranju, u dijelu koji uređuje način ostvarivanja zdravstvene zaštite građana Crne Gore za vrijeme boravka u inostranstvu, odnosno inostranih građana u Crnoj Gori.

- **Jačanje sistema unutrašnje finansijske kontrole**

U proteklom periodu aktivnosti Fonda bile su usmjerene na uspostavljanje i dogradnju postojećeg sistema kontrole i uspostavljanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u skladu sa Strategijom unutrašnje finansijske kontrole u javnom sektoru u Crnoj Gori.

Fond na osnovu svojih zakonskih ovlašćenja, definisanih Zakonom o zdravstvenom osiguranju, vrši kontrolu sprovođenja ugovorenih obaveza javnih zdravstvenih ustanova na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, povremenu kontrolu rada zdravstvenih ustanova, kontrolu evidentiranja zdravstvenih usluga pruženih osiguranim licima, ispunjenje ugovorenog obima pruženih usluga, ispunjenje indikatora u cilju praćenja rada davaoca zdravstvenih usluga, usaglašenost ekonomsko-finansijske dokumentacije sa medicinskom dokumentacijom, kontrolu aplikacije Izbor doktora i svih

izvještaja koji su uspostavljeni u okviru Medicinsko informacionog sistema (MIS-a) u PZZ i opštim bolnicama, kontrolu rada privatnih stomatoliških ordinacija, kontrolu ispostavljenih faktura, propisivanja i potrošnje lijekova na recept u skladu sa Listom lijekova koji se izdaju na teret sredstava Fonda, naplate participacije, kontrolu ispunjenja ugovorenih obaveza privatnih zdravstvenih ustanova sa kojima Fond ima sklopljen ugovor i drugo.

Unutrašnja revizija

Odeljenje za unutrašnju reviziju u toku 2014 godine je obavljalo svoje aktivnosti saglasno usvojenom Strateškom planu za period 2013-2015 godine i Godišnjem planu za 2014.

Konačni izvještaji unutrašnje revizije za sve završene revizije dostavljeni su subjektima revizije, zajedno sa Akcionim planovima i preporukama.

Eksterna revizija poslovanja i finansijskih izvještaja u Fondu vrši se od 2002. godine, a vršili su je nezavisni revizori društva za reviziju, a od 2006. godine reviziju poslovanja Fonda preuzela je Državna revizorska institucija.

- **Javne nabavke**

Na osnovu Plana javnih nabavki za 2014.g., a u skladu sa zakonskim propisima, Fond centralizovano vrši nabavke medicinskih sredstava za potrebe svih ili više zdravstvenih ustanova, nabavke goriva i energenata za potrebe svih JZU i nabavke za potrebe Fonda.

U 2014. godine raspisano je 40 postupaka javnih nabavki. Od toga 35 postupaka je u formi otvorenih javnih nadmetanja, 4 u formi okvirnog sporazuma, a 1 u formi pregovaračkog postupka. U 23 postupka koji su u potpunosti realizovani u 2014. godini zaključeni su ugovori u ukupnoj vrijednosti od 7.586.654,11 €, a za 9 postupaka koji su u toku ugovori će biti zaključeni u 2015. godini. Za 8 postupaka je donešena odluka o obustavljanju ili poništenju postupka javne nabavke.

U 2014. godini realizovano je u potpunosti i 12 postupaka koji su raspisani po Planu javnih nabavki iz 2013. godine i zaključeni ugovori u ukupnoj vrijednosti od 3.259.133,80 €.

U 2014. godini realizovan je djelimično i 1 postupak koji je raspisan po Planu javnih nabavki iz 2012. godine po kome su zaključeni ugovori u ukupnoj vrijednosti od 1.427.491,98 €.

Ukupno je u 2014 godini realizovano 36 postupaka javnih nabavki i po istima zaključeni ugovori u iznosu od 12.273.279,89 €.

- **Aktivnosti na području ograničavanja potrošnje lijekova**

U toku 2014.g. vršena je redovna kontrola faktura apoteka ZU Montefarm na mjesečnom nivou koja podrazumijeva i odbijanje svakog nepravilno realizovanog lijeka na recept

Uvedeno je informatičko ograničavanje rada izabranih doktora u smislu pridržavanja kriterijuma definisanih Listom lijekova, u cilju smanjenja prekomjernog propisivanja lijekova koji su domen ljekara određene grane specijalnosti ili Komisije za lijekove Fonda.

Takođe, tokom 2014.godine, po instrukcijama Ministarstva zdravlja, realizovano je ograničenje sa brojem kutija na mjesečnom nivou za oko 150 lijekova koji se nalaze na Listi lijekova i navedena aktivnost je rađena u saradnji sa IT Sektorom Fonda.

Sistemom uzorka vršena je kontrola cijena fakturiranih lijekova od strane privatnih zdravstvenih ustanova sa kojima Fond ima zaključen ugovor.

- **Objedinjena naplata doprinosa - Projekat UCG**

Uvođenjem jedinstvene prijave-JPR stavljena je van snage prijava i odjava na zdravstveno osiguranje, došlo je do pada kvaliteta ažurnosti podataka o statusu osiguranika koji su potrebni Fondu, radi ostvarivanja prava. Vremenom se navedeni problemi smanjuju, međutim oni i dalje postoje zbog čega najviše trpe osiguranici.

Projekat objedinjene registracije i naplate poreza i doprinosa i sistema izvještavanja podrazumijeva i stvaranje evidencije i izvještavanje o izvršenim uplatama ne samo po obvezniku plaćanja poreza i doprinosa, već i za svakog osiguranika posebno. Međutim još uvijek u Poreskoj upravi nije informatički podržano poresko knjigovodstvo i korisnici sistema ne dobijaju podatke o uplatama, koji se odnose na njihovu djelatnost, što otežava proces rada u Fondu kod ovjere zdravstvenih knjižica i kod ostvarivanja prava.

Sa Poreskom upravom radi se na prelaznom rješenju - kreiranju posebnog izvještaja na aplikaciji Poreske uprave (slično postojećem pristupu CROO) preko koje bi Fond imao uvid u podatke o zadnjoj uplati doprinosa za zdravstveno osiguranje sa kompletnim IOPPD obrascima uz informaciju o eventualno neraspoređenim uplatama za koje se očekuju odgovarajući IOPPD obrasci.

- **Aktivnosti u informacionom sistemu zdravstva**

Tokom 2014.godine Sektor za informacione tehnologije (IT) i razmjenu podataka Integralnog informacionog sistema zdravstva (IISZ) je učestvovao u realizaciji sljedećih aktivnosti:

1. Prilagođavanje aplikacija u domovima zdravlja i opštim bolnicama u cilju realizacije uvođenja višekratnog uputa.
2. Informatička podrška uvođenju DRG modela plaćanja.
3. Informatička podrška centralnom zakazivanju pregleda u specijalističkim ambulantomama domova zdravlja i opštih bolnica.
4. Informatička podrška ograničavanju propisivanja lijekova na recept.
5. Informatička podrška evidenciji bolovanja u skladu sa promjenom propisa.
6. Informatička podrška upućivanju pacijenata u privatne zdravstvene.
7. Povezivanje informacionih sistema Agencije za lijekove i medicinska sredstva sa Integralnim informacionim sistemom zdravstva
8. Integracija IISZTK sa IISZ
9. Ažuriranje baza lijekova zdravstvenih ustanova.
10. Informatička podrška implementaciji novih Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta zdravstvenih ustanova.
11. Informatička podrška obradi izdavanja lijekova na recept osiguranicima Fonda u privatnim apotekama.
12. Informatička podrška programima ranog otkrivanja (skrininga) raka debelog crijeva, raka dojke i raka grlića materice.
13. Informatička podrška uvođenju dopunskog osiguranja.

- **Kadrovski i opšti poslovi**

Služba za opšte i kadrovske poslove je u 2014 godini izvršila unos svih zaposlenih u Kadrovski informacioni sistem (KIS) Uprave za kadrove u cilju evidentiranja svih podataka o zaposlenim u Fondu za zdravstveno osiguranje.

Ocjenjivanje državnog službenika, odnosno namještenika se vrši u cilju praćenja njegovog rada i pravilnog odlučivanja o njegovom kretanju u službi, što je i urađeno za sve zaposlene u Fondu za zdravstveno osiguranje.

Izvršavajući svoje obaveze, Služba za opšte i kadrovske poslove je shodno članu 149 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, donijela Kadrovski plan za 2015 godinu.

- **Aktivnosti Fonda u pregovorima za pristupanje Crne Gore Evropskoj Uniji, za poglavlje broj 2 „Sloboda kretanja radnika“**

Kao najvažnije aktivnosti koje su članovi radne grupe sproveli u 2014. godini ističemo:

- aktivno učestvovanje na javnim debatama, tribinama i prezentacijama o pregovaračkom poglavlju broj 2, u organizaciji Kancelarije glavnog pregovarača za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji i drugih institucija i organizacija.
- radionica na temu: „Ostvarivanje prava pacijenata u sistemu prekograničnog zdravstvenog osiguranja i uvođenje evropske kartice zdravstvenog osiguranja“ koja je održana u Centrali Fonda za zdravstveno osiguranje u Podgorici 13. i 14.11.2014.godine. Predavači su bili eksperti za oblast evropske kartice zdravstvenog osiguranja iz Republike Slovenije,

- **Aktivnosti Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore u vezi Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije**

U skladu sa svojim obavezama predviđenim Akcionim planom za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore je u šestomjesečnim intervalima tokom 2013. i 2014.godine dostavljao redovne izvještaje o sprovođenju mjera definisanih Akcionim planom, Upravi za antikorupcijsku inicijativu.

Akcioni plan za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala predviđa tri pitanja koja se odnose na aktivnosti Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, i to:

- Broj i vrsta zdravstvenih usluga koje se ne mogu obezbijediti u okviru postojećih kapaciteta JZU;
- Broj sklopljenih ugovora između Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore i privatnih zdravstvenih ustanova;
- Broj pacijenata kojima je pružena zdravstvena usluga u privatnim zdravstvenim ustanovama o trošku Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore;

Na sva navedena pitanja u redovnim šestomjesečnim izvještajima koji su dostavljani Upravi za antikorupcijsku inicijativu, od strane Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, dati su traženi odgovori sa tačnim, detaljnim i iscrpnim podacima.

Crna Gora
Ministarstvo zdravlja

**IZVJEŠTAJ O RADU MINISTARSTVA ZDRAVLJA ZA 2014. GODINU
SA IZVJEŠTAJEM FONDA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE ZA
2014. GODINU**

Podgorica, april 2015. godine

Sadržaj

Direktorat za upravljanje zdravstvom	3
Direktorat za zdravstvenu zaštitu.....	4
Direktorat za bioetiku i međunarodnu saradnju	7
Direktorat za unaprijeđenje i kontrolu kvaliteta	10
Direktorat za ekonomiku u zdravstvu	15
Odjeljenje za droge.....	17
IZVJEŠTAJ O RADU I POSLOVANJU FONDA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE CRNE GORE ZA 2014. GODINU.....	18

Direktorat za upravljanje zdravstvom

Tokom 2014. godine, u okviru ovog direktorata je vršena je priprema Pregovaračke pozicije za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji na osnovu koje je otvoreno Poglavlje 28- Zaštita potrošača i javnog zdravlja, 16.12.2014. godine. Pripremljen je Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2015-2018, za Poglavlje 28 i ostala u kojima participira Ministarstvo zdravlja. U saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija, Direktorat je izvještavao Evropsku komisiju o stepenu realizacije mjera i aktivnosti, u utvrđenim periodičnim rokovima, kao i dostavljanjem zahtijevanih informacija.

U izvještajnom periodu je donijeti su Predlog zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih tkiva i ćelija u svrhu liječenja i Predlog zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Donijeti su podzakonski akti, strateški dokumenti i akcioni planovi za implementaciju donijetih strateških dokumenata:

- Akcioni plan za period 2014 -2016, radi realizacije Strategije za hronične nezarazne bolesti (2008-2020);
- Program obaveznih imunizacija stanovništva protiv određenih zaraznih bolesti na teritoriji Crne Gore za 2015. godinu;
- Plan i Program aktivnosti za odstranjivanje malih boginja i rubele i prevenciju kongenitalnog Rubela sindroma u Crnoj Gori za period 2014-2016;
- Plan i Program za održavanje statusa države slobodne od dječije paralize u Crnoj Gori za period 2014-2016;
- Pravilnik o bližim uslovima u pogledu prostora, kadra i opreme Zavoda za transfuziju krvi Crne Gore i standardima i mjerama za uspostavljanje i održavanje sistema kvaliteta;
- Pravilnik o sistemu obilježavanja, vođenju evidencija i praćenju jedinice krvi i komponenti krvi od davaoca do primaoca krvi, kao i od primaoca do davaoca krvi i praćenju ozbiljnih neželjenih događaja i ozbiljnih neželjenih reakcija;
- Pravilnik o obimu ljekarskog pregleda i kriterijumima za utvrđivanje podobnosti davalaca krvi ili komponenti krvi;
- Pravilnik o bližim uslovima u pogledu kvaliteta i bezbjednosti krvi i komponenti krvi koje su namijenjene za transfuziju;
- Pravilnik o bližim uslovima za skladištenje, transport i distribuciju krvi i komponenti krvi;
- Pravilnik o bližoj sadržini informativnog materijala, obrascu saglasnosti za davanje krvi ili komponenti krvi i sadržini i obrascu upitnika o davanju krvi ili komponenti krvi;
- Pravilnik o bližim uslovima i dokumentaciji potrebnoj za odobravanje i sprovođenje kliničkih ispitivanja ljekova za upotrebu u humanoj medicini;
- Pravilnik o načinu i uslovima oglašavanja ljekova;
- Pravilnik o specijalizacijama;
- Pravilnik o tradicionalnim i alternativnim metodama liječenja;
- Uredba o kriterijumima za utvrđivanje osnovne i dopunske liste ljekova;
- Pravilnik o načinu prikupljanja podataka i načinu prijavljivanja i praćenja neželjenih dejstava ljekova za upotrebu u humanoj medicini;
- Pravilnik o utvrđivanju medicinskih razloga za promjenu pola;
- Odluka o osnovnoj listi ljekova.

Donijeto je 345 rješenja o položenom stručnom ispitu zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika sa visokim obrazovanjem.

Odobreno je 177 specijalizacija i 37 užih specijalizacija za potrebe zdravstvenih ustanova.

U izvještajnom periodu **238** zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika sa visokim obrazovanjem je obavilo stručno osposobljavanje.

Za 110 zdravstvena radnika sa visokim i srednjim obrazovanjem je obavilo volonterski rad.

Direktorat za zdravstvenu zaštitu

Tokom 2014. godine nastavilo se sa stvaranjem organizacionih i tehničkih pretpostavki u vidu obezbjeđivanja dovoljnog broja ljekara, kontinuirane edukacije, u cilju prevazilaženja problema u funkcionisanju zdravstvenog sistema, odnosno dovođenje sistema zdravstva u stanje optimalne funkcionalnosti, kako bi se u okviru raspoloživih sredstava postigao najveći efekat na zdravlje stanovništva.

U tom smislu Ministarstvo zdravlja je dalo saglasnosti na pravilnike o unutrašnjom organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta 15 domova zdravlja, jedne opšte bolnica, jedne specijalne bolnice i Zavoda za transfuziju krvi, kojima je broj medicinskih radnika usaglašen sa Planom ljudskih resursa u zdravstvu 2013-2022.

U cilju obezbjeđivanja dostupnosti kvalitetnoj i efikasnoj zdravstvenoj zaštiti stanovništva, tokom 2014. godine Ministarstvo je iniciralo upućivanje javnih poziva Fonda za zdravstveno osiguranje, radi zaključivanja ugovora o pružanju specijalističko - konsultativnih, dijagnostičkih, kao i usuluga terapije iz deficiitarnih oblasti zdravstvene zaštite, sa privatnim zdravstvenim ustanovama, koje nijesu obuhvaćene Odlukom o mreži zdravstvenih ustanova, pa je Fond zaključio ugovore sa sljedećim privatnim zdravstvenim ustanovama:

ZAKLJUČENI UGOVORI NA OSNOVU POZIVA IZ 2014. GODINE		
1	"DR DIMITRIJEVIĆ" H.Novi Bolnica CODRA Podgorica	PZZ - djelatnost fizikalne medicine 1) Specijalističko-konsultativna i dijagnostička zdravstvena zaštita: a. interna medicina - gastroenterologija b. interna medicina – kardiologija c. hirurgija – urologija d. hirurgija - vaskularna e. Oftalmologija - OCT 2) Bolnička zdravstvena zaštita: a. Oftalmologija b. Ortopedija – usluge artroskopije koljena i ugradnja vještačkog koljena c. hiperbarična medicina
2.	"NOVOKARD NOVOSEL" Podgorica	Interna medicina - kardiologija
3.	"DR MASONIĆ" Bar	Interna medicina - kardiologija
4.	"INTERMEDICA" Herceg Novi	Interna medicina - reumatologija

5.	"DR JOVOVIĆ" Podgorica	Oftalmološka ambulanta
6.	PZU Dnevna bolnica "OPTIMAL" Podgorica	1) Specijalističko konsultativno-dijagnostička zdravstvena zaštita: a. Oftalmologija - OCT 2) Bolnička zdravstvena zaštita: a. Oftalmologija
7.	"DR LUTOVAC" Berane	Oftalmološka ambulanta
8.	OPTIKA "OKULUS" Bar	Oftalmološka ambulanta -
9.	OPTIKA "DR MARINA" Bar	Oftalmološka ambulanta – usluga operacija kataraket, prednjeg segmenta oka (bez katarakte), operacija zadnjeg segmenta oka
10	PZU "MEDICAL CENTAR" Podgorica	Vaskularna hirurgija
11	"LIFE" Podgorica	IVF
12	"ARS MEDICA" CENTAR Podgorica	IVF
13	PZU "HUMANA REPRODUKCIJA" Budva	IVF
14	PZU "HIPOKRAT" Podgorica	Radiološka dijagnostika – usluge magnetne resonance bez kontrasta i sa kontrastom
OPTIKE		24 ugovora
OSTALA POMAGALA		6 ugovora: - Bauerfeind Crna Gora - MDM Electronics - Alfa Ton - Alfa Sound - Audio BM - Osmi red – D - Optika Monokl

Tokom 2014.godine, Ministarstvo zdravlja je iniciralo raspisivanje javnog poziva za zaključivanje ugovora sa privatnim apotekama za izdavanje lijekova na recept na teret sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje, na osnovu kojeg je u 2015.godini Fond zaključio ugovor sa 108 privatnih apoteka.

Tokom 2014. godine Ministarstvo zdravlja, kao drugostepeni organ, primilo je ukupno 406 žalbi osiguranih lica uloženi protiv rješenja Fonda za zdravstveno osiguranje, od kojih 8 neriješenih predmeta iz prethodne, 2013. godine, tako da je u toku 2014. godine bilo u radu ukupno 414 predmeta.

U drugostepenom upravnom postupku je riješeno ukupno 406 predmeta i svi su riješeni u propisanom roku, dok 8 predmeta nije riješeno, ali su isti u zakonskom roku riješeni u tekućoj godini.

Od 406 ukupno riješenih predmeta, za 9 predmeta žalba je odbačena, za 140 predmeta žalba je odbijena, a za 252 predmet je žalba usvojena.

U 2014. godine pokrenuto je 46 upravnih sporova pred Upravnim sudom Crne Gore. Taj Sud je poništio 12 rješenja koje je ovo ministarstvo donijelo odlučujući u drugostepenom upravnom postupku po žalbama osiguranih lica podnijetih protiv rješenja Fonda za zdravstveno osiguranje, i to tako što su 3 rješenja poništena zbog pogrešnog i nepotpunog činjeničnog stanja, 1 rješenje zbog pogrešne primjene materijalog prava, a 8 zbog povrede pravila upravnog postupka.

U pretodnoj godine je podniet 1 zahtjev za ponavljanje postupka koji je je usvojen i povodom kojeg je Ministarstvo zdravlja izmijenilo svoje rješenje.

U postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova u pogledu prostora, medicinsko-tehničke opreme i kadra, za rad zdravstvenih ustanova, u izvještajnom periodu su obrađena 117 zahtjeva i donijeta rješenja o ispunjenosti uslova prije isteka zakonom propisanog roka.

Shodno zakonskom uređenju poliklinike kao zdravstvene ustanove koja pruža specijalističko – konsultativnu zdravstvenu zaštitu iz najmanje tri specijalističke ili uže specijalističke grane, Ministarstvo zdravlja je tokom 2014. godine utvrdilo ispunjenost uslova za rad za četiri privatne zdravstvene ustanove u statusu poliklinike.

U izvještajnom periodu odlučeno je u postupku po zahtjevima o slobodnom pristupu informacijama u 89 predmeta.

U postupku po žalbama na rješenja Službe zdravstveno – sanitarne inspekcije i rješenja Fonda za zdravstveno osiguranje u postupku po žalbi, na rješenja donijeta po raspisanim javnim pozivima, donijeta su 26 drugostepena rješenja.

Ministarstvu je dostavljeno 412 zahtjeva stranaka, po kojima je kroz odgovore strankama, davanja mišljenja i dopise drugim organima u sklopu rješavanja zahtjeva stranaka upućeno ukupno 543 dopis.

U izvještajnom periodu, organizovani su stručni ispiti za 330 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom, o čemu su izdata uvjerenja.

U toku izvještajnog perioda donijeto je 46 rješenja o polaganju i prekidu specijalističkog staža.

U okviru saradnje sa nevladinim sektorom, potpisana su četiri Memoranduma o saradnji sa NVO Juventas, NVO Građanska alijansa, NVO Feniks, NVO Centar za romske inicijative i NVO Prva.

Odsjek za bezbjednost hrane je primio 1.581 zahtjeva za odobravanje objekata, od kojih su 81 prenijeti iz 2013. godine. U 2014. godini, obrađeno je 1.571 zahtjeva za odobravanje objekata.

U toku trajanja ljetne turističke sezone, u Registar odobrenih objekata isključivo sezonskog karaktera je upisano 185 objekata.

Po zahtjevu stanaka donijeto je 20 rješenje o prestanku obavljanja djelatnosti u objektima, u radu je još 16 zahtjeva.

Donošenje rješenja istekom zakonom propisanog roka je uglavnom uzrokovano kašnjenjem dostave dijela dokumentacije stranaka, kao i zapisnika o ispunjenosti uslova od strane sanitarnih inspektora.

U toku 2014. godine, (01.06.2014.), nastavljen je drugi ciklus ranog otkrivanja raka debelog crijeva.

Direktorat za bioetiku i međunarodnu saradnju

Direkcija za bioetiku i međunarodnu sradnju koordinira sprovođenjem transplantacionog programa, u okviru kojeg su tokom 2014. god. u KCCG ostavrena tri ciklusa transplantacija bubrega, odnosno od februara do novembra urađeno 8 transplantacija bubrega od živog srodnog donora.

Od pocetka programa, od 25. septembra 2012. god. do sada, urađeno je ukupno 19 transplantacija bubrega u KCCG. Od toga, 18 transplantacija bubrega od živog srodnog donora, a jedna od kadaveričnog donora.

U toku 2014. godine, zahvaljujući saradnji sa Republikom Hrvatskom u oblasti transplantacije, u okviru međudržavnog ugovora o saradnji, dva (2) pacijenata iz Crne Gore liječena su metodom transplantacije jetre od kadaveričnog donora, dobijenih preko sistema Eurotransplanta, u KBC Zagreb. Transplantacije su bile uspješne. U okviru navedene saradnje, jedna transplantacija bubrega sa živog donora je uspješno i bez komplikacija urađena u KBC Zagreb, a zbog postojanja velikog broja komorbiditeta kod recipijenta i relativnih kontraindikacija kod donora, Ako računamo i ovu transplantaciju bubrega, onda je to **ukupno 20** transplantacija bubrega, do sada, od 25.09.2012.god. i **ukupno 9** transplantacija bubrega od živog srodnog donora u toku 2014. godine.

U toku 2014. god. jedna pacijentkinja iz CG je liječena transplantacijom matičnih ćelija hematopoeze na hematologiji KBC Zagreb, nakon pronalaženja adekvatnog nesrodnog donora matičnih ćelija hematopoeze u sistemu Eurotransplanta.

Od 13.01.2013. god.- kada je počelo rutinirano dokazivanje moždane smrti u intenzivnim jedinicama KCCG, do sada je moždana smrt dokazana kod 20 pacijenata u KCCG. Samo u jednom slučaju je dobijen pozitivan stav porodice i pristanak na donaciju organa. Kadaver je realizovan 08.12.2013. god. Od njega je jetra transportovana u KBC Zagreb, gdje je uspješno urađena transplantacija jetre, a srce je transportovano u KBC Ljubljana, gdje je uspješno urađena transplantacija srca. Prema međudržavnom ugovoru, po realizaciji kadaveričnog donora, bubrezi ostaju u Crnoj Gori i rade se transplantacije pacijentima iz CG sa liste čekanja za transplantaciju bubrega. Od ovog donora realizovan je jedan bubreg i uspješno urađena transplantacija bubrega pacijentu sa liste čekanja za bubreg iz CG, dok se drugi bubreg nije mogao iskoristiti zbog ranije intervencije na njemu za života kadavera (renopeksija), te nije bio upotrebljiv u svrhe transplantacije.

U toku 2014. god. predstavnici Crne Gore su učestvovali na sastancima Regionalnog zdravstvenog razvojnog centra (RHDC) u Sarajevu (mart 2014.) i Dubrovniku (jun 2014.). Organizovan je i sastanak sa Dr Mirelom Bušić i Prof. Delmonicom iz RHDC i SEEHN, u Budvi.

Početakom 2014. god. u KBC Zagreb bila je organizovana proslava 40 godina transplantacije bubrega na Urološkoj klinici. Tada je prezentirana saradnja sa Crnom Gorom u oblasti transplantacije organa i postignuti rezultati. Istovremeno je bila organizovana i transplantaciona škola i edukacija na kojoj je bilo 18 ljekara iz KCCG.

U okviru saradnje sa KBC Zagrebe edukaciju u oblasti transplantacije su pohađala: dva anesteziologa, iz KCCG, dva kardiologa, načelnik Kardiohirurgije i glavna sestra Kardiohirurgije, kao i spec. nuklearne medicine. Četiri ljekara iz KCCG bili su na edukaciji na BRANO kongresu u Opatiji septembra 2014. godine, za transplantaciju srca. Na tom kongresu su prezentovani rezultati transplantacionog programa u Crnoj Gori.

Direktorat je učestvovao na Konkursu Svjetske banke za dobijanje granta za opremanje i razvoj HLA laboratorije u Crnoj Gori. Obavješteni smo da je projekat prihvaćen.

Medjunarodna saradnja

- Memorandum o saradnji između Ministarstva zdravlja Crne Gore i Federalnog ministarstva zdravstva Bosne i Hercegovine, potpisan je 23.juna 2014.godine u Crnoj Gori.
- Memorandum o razumijevanju između Crne Gore i Republike Italije, potpisan je 28.oktobra 2014.godine, u Rimu, tokom održavanja Ministarske konferencije “Zdravlje u Sredozemlju.
- Sporazum o saradnji između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske u oblasti zdravstva i medicinskih nauka potpisan je 5.decembra 2014.godine u Crnoj Gori.

Saradnja sa SZO i SEEHN:

Ministar zdravlja Miodrag Radunović se sastao 27. marta 2014. godine sa regionalnom direktorkom Svjetske zdravstvene organizacije Žužanom Jakab, koja je boravila u službenoj posjeti Crnoj Gori, kojom prilikom su potpisali dvogodišnji Sporazum o saradnji između Ministarstva zdravlja i Regionalne kancelarije za Evropu Svjetske zdravstvene organizacija.

Ministar zdravlja je učestvovao na 64. Regionalnom Komitetu Svjetske zdravstvene organizacije, koji je održan u Kopenhagenu, od 15.-18. septembra 2014.godine.

Delegacija Ministarstva zdravlja, predvođena ministrom prof. dr Miodragom Radunovićem, učestvovala je na dvodnevnoj konferenciji, pod nazivom “Prvi sastanak visokog nivoa malih zemalja – Implementacija politike zdravlje 2020” koja se održala 3. i 4. jula 2014. godine, u San Marinu.

Tokom 2014 godine, generalna direktorka Direktorata za bioetiku i međunarodnu saradnju, dr Mira Jovanovski - Dašić, je učestvovala u obilježavanju Svjetskog dana zdravlja, koji SZO svake godine 07.aprila obilježava.Takođe, učestvovala je i na 67. zasjedanju Skupštine SZO, od 19-24 maja, u Ženevi.

U saradnji sa SZO, SEEHN i TAIEX-om u zemlji i inostranstvu, održano je niz konferencija i radionica na kojima su učestvovali predstavnici Ministarstva zdravlja. Ističemo nekoliko njih:

- “Unapređenje kapaciteta za prevenciju povreda, kroz unaprijeđeni nadzor na povredama”, 22.10.2014., koju je otvorio ministar prof.dr Radunović;
- Međudržavna radionica za razvoj Komunikacione strategije zdravstvene mreže za Jugoistočnu Evropu, koja se održala 24. i 25. aprila 2014. godine u Skoplju;
- Sastanak Regionalne mreže zemalja jugoistočne Evrope, pod nazivom “Povećanje raspoloživosti krvi i obezbijedenje najvećeg stepena bezbjednosti za davoce i pacijente u transfuziološkoj terapiji u specijalnim, hitnim okolnostima”, koja je od 07. do 09. jula 2014. godine održana u Bukureštu;
- Multi-country workshop - radionica više država o razvoju akreditacionih standarda za porodilišta i odjeljenja neonatologije, koja je odražana 15. i 16. septembra 2014.godine u Beogradu;
- 34. plenarna sjednica Zdravstvene mreže Jugoistočne Evrope, koja je održana 19. i 20.novembra 2014.godine, u Skoplju, Makedonija;

- III Balkanski forum na temu "Zdravstveni turizam i diplomatija", koji se održao u Turskoj, Edrene, 6. i 7. novembra 2014. godine;
- Delegacija Ministarstva zdravlja, predvođena generalnom direktorkom dr Mirom Jovanovski Dasić, boravila je u Studijskoj posjeti posvećenoj implementaciji Regulative o kozmetičkim proizvodima EC 1223/2009, u organizaciji Evropske Komisije - TAIEX-a, koja se održala u Viljnusu u Litvaniji.

U saradnji sa SZO, od Vlade Belgije dobijen je Grant u vrijednosti od 15000\$ koji je planiran da bude realizovan u periodu oktobar 2014. godine do kraja marta 2015. godine. Sredstva su podijeljena na tri pozicije:

- Obilježavanje Evropskog dana svjesnosti o antibioticima, 18. novembra;
- Radionica za izabrane doktore za odrasle i izabrane doktore za djecu koji će dalje u svojim zdravstvenim institucijama raditi na smanjenju neracionalne upotrebe antibiotika
- Radionica za izabrane doktore za djecu koji su obučeni da rade sa roditeljima djece koja borave u vrtićima a cilj je bio da se smanji pritisak roditelja na ljekare da propisuju antibiotike.

Sve tri aktivnosti su realizovane u predviđenom roku. Aktivnosti je sprovedla Nacionalna interdisciplinarna komisija za kontrolu antimikrobne rezistencije (NIKRA), koja je formirana 2011. godine i sprovodi još niz aktivnosti od kojih su trenutno aktuelne Global PPS projekat i formiranje referentne laboratorije za praćenje rezistencije bakterija na antibiotike.

Saradnja sa UNICEF-om

Ministarstvo zdravlja je u saradnji sa UNICEF-om izradilo vodiče:

1. Zdravstvena zaštita u porodjaju
2. Rutinska postnatala zaštita žene i njene bebe
3. Novorođenačka žutica i
4. Vodič za carski rez

Direkcija za biomedicinu i farmaceutiku

Tokom 2014 je:

- Izdato 70 dozvola za uvoz prekursora;
- Izdate 3 dozvole za uvoz droga;
- Poslat IV kvartalni izvještaja o uvozu i izvozu psihotropnih supstanci (formular A/P) i opojnih droga (formular A), Međunarodnom odboru za kontrolu narkotika (INCB - International Narcotics Control Board, Beč) za 2013. godinu;
- Poslat I, II i III kvartalni izvještaja o uvozu i izvozu psihotropnih supstanci (formular A/P) i opojnih droga (formular A), Međunarodnom odboru za kontrolu narkotika za 2014. godinu;
- Poslat godišnji izvještaj Međunarodnom odboru za kontrolu narkotika (INCB koji sadrži podatke o uvozu/izvozu opojnih droga (formular C), psihotropnih supstanci (formular P)

i supstanci (prekursora) koje se mogu upotrijebiti u nedozvoljenoj proizvodnji droga i psihotropnih supstanci (formular D) za 2013. godinu, godišnje potrebe za opojnim drogama (formular B) i psihotropnim supstancama (formular B/P) za 2015. godinu;

- Poslato 42 dopisa MUP-u za saglasnost a vezano za odobrenje prevoza prekursora
- Službenici Direktorata su učestvovali u izradi kako akata iz nadležnosti ovog ministarstva, tako i nadležnosti drugih ministarstava, kao što je:
 - Učešće u izradi Odluke o kontrolnoj listi za izvoz i uvoz robe za 2014.god;
 - Učešće u izradi Akcionog plana za implementaciju rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1540 (sprečavanje širenja oružja za masovno uništenje - hemijskog, biološkog, radiološkog i nuklearnog);
 - Učešće u izradi Nacrta nacionalne strategije upravljanja hemikalijama s Akcionim planom za period 2015-2014. godine;
 - Učešće u izradi Zakona o biocidnim proizvodima;
 - Učešće na sprovođenju Konvencije o zabrani razvoja, proizvodnje, skladištenja i upotrebe hemijskog oružja i njegovom uništavanju.

Izdata je:

- 71 saglasnost za izvoz matičnih ćelija na čuvanje u biobankama EU;
- 3saglasnosti za izvoz krvi radi NIFTY analize;
- 8 saglasnosti za HLA tipizaciju - program transplantacije.

Formirane komisije, kao stručna, savjetodavna tijela:

- Komisija za primjenu asistiranih reproduktivnih tehnologija-ART. Komisija je dala mišljenje na tri zahtjeva za primjenu ovih postupaka, od kojih je u jednom slučaju pozitivno odlučeno, dok su dva zahtjeva su odbijena.
- Nacionalna komisija za transfuziju krvi;
- Komisija za uzimanje i korišćenje bioloških uzoraka.

Direktorat za unaprijeđenje i kontrolu kvaliteta

Direktorat za unapređenje i kontrolu kvaliteta je osnovan u Ministarstvu zdravlja 2010.godine. Planirane i sprovedene aktivnosti Ministarstva zdravlja za 2014.godinu bazirane su na Nacionalnoj strategiji za unaprijeđenje kvaliteta zdravstvene zaštite i bezbjednosti pacijenata sa akcionim planom za njeno sprovođenje za period 2012-2017.godina, Nacionalnom i sektorskom planu za sprovođenje strategije za borbu protiv korupcije, kao i ostalih strateških dokumenata koji su vezani za navedena dokumenta.

U skladu sa Strategijom uspostavljeno je 2012.godine nacionalno tijelo za kvalitet u zdravstvu, Nacionalna komisija za unapređenje kvaliteta i bezbjednosti, dok je na nivou zdravstvenih ustanova uspostavljena formalna struktura za menadžment kvaliteta i formirane Komisije za kontrolu kvaliteta, koje redovno izvještavaju Ministarstvo zdravlja o svojim aktivnostima.

Rad na izradi standarda i indikatora kvaliteta otpočeo je početkom 2014.godine kreiranjem obrazaca za kontrolu kvaliteta medicinske dokumentacije primarnog i sekundarnog nivoa zdravstvene zaštite. Navedene obrasce je usvojila Nacionalna komisija za kvalitet i bezbjednost zdravstvene zaštite. Obrazac za kontrolu medicinske dokumentacije primarnog nivoa je prosljeđen svim domovima zdravlja. Ministarstvo zdravlja je prosljedilo i uputstvo za istraživanje koje su obavile Komisije za kontrolu kvaliteta domova zdravlja u cilju istraživanja kvaliteta medicinske dokumentacije, a sa posebnim osvrtom na opravdanost odobravanja privremene spriječenosti za rad. Analizom na nacionalnom nivou prispjelih izvještaja ukupno je analizirano 5.360 medicinskih kartona od čega je cijenjena privremena spriječenost za rad u 471 slučaju. U 170 slučajeva (36 %) medicinska dokumentacija je u potpunosti zadovoljavala kriterijume dobrog vođenja medicinske dokumentacije, u 175 slučajeva (37 %) je vođenje medicinske dokumentacije bilo zadovoljavajuće, 124 slučaja (26 %) djelimično zadovoljava.

Upotreba kontrolne liste za bezbjednost hirurških zahvata je jedan od ključnih standarda za bezbjednost pacijenata po preporukama Svjetske zdravstvene organizacije, i u cilju dostizanja navedenog standarda bezbjednosti adaptiran je obrazac „ček liste“ za bezbjednu hirurgiju i distribuiran svim opštim bolnicama i Kliničkom centru, u cilju njegove implementacije. Nacionalna komisija za kvalitet i bezbjednost je usvojila navedeni obrazac. Sačinjen je i obrazac za praćenje implementacije „ček liste“ sa obavezom izvještavanja Ministarstva zdravlja o upotrebi liste prilikom sprovođenja hirurških operacija.

Dostizanje standarda bezbjednosti pacijenta, u skladu sa preporukama Vijeća EU iz 2009.godine, uključujući prevenciju i kontrolu infekcija vezanih za pružanje zdravstvene zaštite (2009/C151/01) i Direktivom 2011/24/EU o pravima pacijenta u prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti, uključuje i obavezu izgradnje sistema koji će omogućiti dobru implementaciju navedenih preporuka. Naime, navedene preporuke EU i nas obavezuju da uspostavimo sistem praćenja neželjenih događaja. U cilju otpočinjanja navedenih aktivnosti u decembru 2014.godine uz pomoć TAIEX instrumenta Direktorat je organizovao višekorisničku radionicu sa međunarodnim učešćem pod nazivom „Bezbjednost pacijenta i menadžment neželjenih događaja“. Definisani su neželjeni događaji, način prijave i analize neželjenog događaja u cilju sagledavanja problema koji je uzrokovao neželjeni događaj u toku pružanja zdravstvene zaštite, prevencije i smanjenja rizika takvog neželjenog događaja u budućnosti. Da bi se navedeno moglo primjenjivati u praksi, neophodno je upoznati sve zaposlene u sistemu zdravstva sa definicijama neželjenih događaja, listom neželjenih događaja koji će se pratiti na nacionalnom nivou, načinom njihove prijave, načinom analize neželjenog događaja. Nakon obuke zdravstvenih radnika i saradnika Evropa predlaže i osnaživanje znanja pacijenta i njegovo uključivanje u proces prijave neželjenih događaja, kao što je na primjer pad sa kreveta, primjena pogrešnog lijeka (pogrešan pacijent, pogrešna doza, pogrešno vrijeme, pogrešan put unosa, postoperativna infekcija rane i drugo.

Pravilno sprovođenje higijene ruku je jedan od standarda za bezbjednost pacijenata. U cilju uspješnog uključivanja u kampanju Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) preveden je upitnik za samoocjenu zdravstvenih ustanova o stepenu sprovođenja higijene ruku, postavljen na sajt MZ i prosljeđen svim zdravstvenim ustanovama. Na sajt je postavljen i prevod postera za pravilnu higijenu ruku WHO koje su ustanove obavezne da postavljaju na mjesta gdje se obavlja higijena ruku. Četiri ustanove (OB Nikšić, OB Bar, OB Kotor, DZ Podgorica) su se registrovale WHO za sprovođenje kampanje higijene ruku i sprovođenja istraživanja WHO o provođenju hirurške antimikrobne profilakse. U okviru obilježavanja 05.maja 2014.godine - dana higijene ruku dogovoreno je medijsko promovisanje kampanje WHO i gostovanje u emisiji Boje jutra TV Vijesti i u jutarnjem programu TVCG1, te gostovanje predsjednika komisije opšte bolnice Nikšić

na TV Nikšić i opšte bolnice Bar u radio programu Bar. U toku je edukacija edukatora uz podršku stranih konsultanata iz dijelu higijene ruku i prevencije bolničkih infekcija.

Izrada alata za rad komisija za kontrolu kvaliteta zdravstvenih ustanova u cilju vršenja monitoringa i evaluacije kvaliteta zdravstvene zaštite, koja je predviđena Strategijom, sastavni je dio i biće definisana usvajanjem Pravilnika o bližim uputstvima za obavljanje monitoringa i uspostavljanje procesa evaluacije sa indikatorima i kriterijumima pomoću kojih se vrši monitoring odnosno evaluacija kvaliteta zdravstvene zaštite.

Dostupnost zdravstvene zaštite i definisanje Lista čekanja na nivou Crne Gore je otpočelo sa utvrđivanjem lista čekanja za kardiohirurške operacije, za interventnu kardiologiju, kao i za operacije kuka i operacije oka. Liste su objavljene na sajtu KCCG (www.kccg.me). U cilju dostupnosti zdravstvenih usluga na koje je dugo vrijeme čekanja ili su duge Liste čekanja na prijedlog Ministarstva zdravlja Fond za zdravstveno osiguranje je upućivao javne pozive na osnovu kojih su sklapani ugovori sa privatnim zdravstvenim ustanovama. Jedna od aktivnosti Direktorata, definisana Akcionim planom za borbu protiv korupcije je izrada transparentnih lista čekanja i izrada Pravilnika o formiranju i vođenju lista čekanja. Ministarstvo je imenovalo radnu grupu za koja je sačinila draft verziju navedenog pravilnika koja je prosljeđena u cilju usvajanja.

Zakon o pravima pacijenata, koji je donešen 2010.godine, definiše rad imenovanih zaštitnika prava pacijenata u svim zdravstvenim ustanovama. Imena, brojevi telefona i kontakt e-mailovi zaštitnika prava pacijenata se nalaze na web stranici Ministarstva zdravlja, kao i na web stranicama zdravstvenih ustanova. Direktor zdravstvene ustanove podnosi Ministarstvu kvartalni i godišnji izvještaj o podnijetim prigovorima pacijenata. U skladu sa navedenim prema podnijetim izvještajima Zaštitnika prava pacijenata Direktorat je izvršio uporednu analizu podnešenih prigovora 2012/2013 godina. Uporednom analizom prigovora je utvrđeno da je ukupan broj prigovora koji se odnosio na javne zdravstvene ustanove povećan u 2013 u odnosu na 2012 za 31,72 %. Analizom prigovora po vrstama utvrđeno je da se 35 % u 2013-oj ili 40 % u 2012-oj odnosi na postupak zdravstvenih radnika ili saradnika, zatim prigovori koji se odnose na organizaciju zdravstvene službe sa 21 % u 2013-oj i 15 % u 2012-oj; vrijeme čekanja na zdravstvene usluge sa 16 % u 2013-oj i 18 % u 2012-oj. U toku 2014.godine podnešeno je ukupno 1025 prigovora, što je za 26 % više u odnosu na 2013-u godinu. Zaštitnicima prava pacijenata u zdravstvenim ustanovama je podnijeto 835 prigovora, dok je direktno Ministarstvu zdravlja u 2014.godini podnijeto oko 190 pisanih prigovora pacijenata.

Pošto je jedna od mjera koje su preporučene u navedenoj analizi i jedna od mjera u Akcionom planu za borbu protiv korupcije jačanje vještina zaštitnika prava pacijenata Direktorat je organizovao radionicu pod nazivom „Prava pacijenata”. Radionicu je pohađalo preko 70 zaštitnika prava pacijenata i članova Komisija za kontrolu kvaliteta zdravstvenih ustanova, Fonda za zdravstvo i NVO. Učesnicima je prezentovan Kratki vodič za postupanje po prigovoru.

Tokom radionice zaštitnici prava pacijenata su popunili Upitnik za zaštitnika prava pacijenata i rezultat anketiranja je da 77 % zaštitnika su mišljenja da je neophodna edukacija zaposlenih o pravima pacijenata i da 90 % anketiranih zaštitnika smatra da je neophodna dobra informisanost pacijenata i da je neophodno da su pacijentima dostupne informacije o pravima pacijenata. Značajno je da obrazac za informisani pristanak pacijenta na medicinsku intervenciju koriste sve OB i KC dok je neophodno uvrštavanje istog obrasca na primarnom nivou zdravstvene zaštite, kao i obrasca na informisani pristanak na bolničko liječenje u svim bolničkim ustanovama. Medijsku promociju rada zaštitnika je obavljalo 50 % domova zdravlja, dok je 30 % opštih bolnica, KC CG i ZHMP. Jedan od zaključaka radionice da se planiraju edukacije svih zaposlenih u zdravstvenom sistemu sa praktičnim vježbama u vještinama komunikacije i

medijacije što je i jedna od planiranih aktivnosti za 2015.godinu pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravlja.

U okviru sektorskog plana za borbu protiv korupcije za 2014.godine predviđena aktivnost je anketiranje zadovoljstva pacijenata i zaposlenih. U tom cilju imenovan je multisektorski konsultantski tim i objavljen je javni poziv za učešće NVO sektora u navedenim aktivnostima. Sačinjen je razvojni projektni zadatak za realizaciju anketiranja zadovoljstva i iskustava pacijenata i zadovoljstva zdravstvenih radnika za 2014-2017, i prva godina pilot projekta za DZ Bijelo Polje, DZ Podgorica, OB Bijelo Polje i OB Bar sa predviđenim budžetom od 20.000 € iz donacija - za koji još nisu obezbjeđena sredstva. Anketni upitnici koje je usvojila Nacionalna komisija za kvalitet i bezbjednost su prosljeđeni svim zdravstvenim ustanovama, na svim nivoima zdravstvene zaštite, u cilju sprovođenja istraživanja od strane komisija za kontrolu kvaliteta zdravstvenih ustanova. Komisije su krajem 2014.godine obavile anketiranje zadovoljstva pacijenata, kao i anketiranje zadovoljstva zdravstvenih radnika. U toku je obrada podataka od strane multisektorskog konsultantskog tima i planirana je njihova prezentacija na okruglom stolu u organizaciji Ministarstva zdravlja u prvoj polovini 2015.godine.

Nacionalne smjernice dobre kliničke prakse su usvajane po predviđenoj dinamici od strane Nacionalne komisije za kvalitet i bezbjednost zdravstvene zaštite. Komisija je odlučila da se sve smjernice ocjenjuju po jedinstvenoj metodologiji i u tom cilju u toku 2014 godine izrađen i usvojen upitnik za ocjenu smjernice po metodi AGREE. Tim za ocjenu smjernice, kojeg imenuje ministar zdravlja, daje predlog Nacionalnoj komisiji da se smjernica usvoji za nacionalnu smjernicu dobre prakse. Na osnovu date ocjene i predloga Nacionalna komisija za kvalitet i bezbjednost donosi Odluku o usvajanju smjernice za nacionalnu.

Nacionalna komisija je usvojila devet nacionalnih protokola i smjernica: tri brza referentna vodiča za normalan porođaj - Zdravstvena zaštita u porođaju, Rutinska postnatalna zaštita žene i njene bebe, Novorođenačka žutica, smjernicu za Antimikrobnu profilaksu u hirurgiji, Protokol za dekubitus, Smjernicu za tonzilofaringitis, Smjernicu za nadzor AFP, smjernicu za Dojenje i Carski rez.

Prezentacija tri usvojene nacionalne smjernice, koje se odnose na normalan porođaj je obavljena organizovanjem konferencije za štampu u saradnji sa UNICEF-om i medijskim predstavljanjem najširoj javnosti nacionalne smjernice za dojenje u saradnji sa NVO Roditelji.me, koja je bila inicijator i učestvovala u izradi navedene smjernice. Upoznavanje zdravstvenih radnika sa značajem i sadržajem vodiča, i njihovom primjenom kao načinom za unapređenje rada zdravstvenih radnika organizovano je predstavljanjem smjernica od strane autora. Nacionalne smjernice koje se usvojene se nalaze na sajtu Ministarstva zdravlja. Implementacija nacionalnih smjernica u svakodnevnu praksu je otpočela 2012.godine izradom prvih deset nacionalnih smjernica njihovim postavljanjem na personalne računare izabranih doktora u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i odjeljenskih doktora u bolnicama.

U pripremi su tri vodiča za liječenje dijabetesa – Preporuke za promjene načina života i dijagnostiku dijabetesa, Preporuke za liječenje dijabetesa tipa 1, tipa 2, Preporuke za liječenje dijabetesa u trudnoći, kao i Vodič za prevenciju bolničkih infekcija

Nacionalna komisija je izradila upitnik za praćenje implementacije nacionalnih smjernica osmišljavanjem metodologije za praćenje, od strane tima koga je imenovao ministar zdravlja. Definisana metodologija će u narednom periodu biti prosljeđena Komisijama za kontrolu kvaliteta zdravstvenih ustanova u cilju kontinuiranog monitoringa i evaluacije.

Izrada akreditacionog programa i akreditacionih standarda otpočela je u skladu sa zaključkom Vlade. Naime, izvršena je evaluacija Opšte bolnice Nikšić čime je Ministarstvo zdravlja otpočelo aktivnosti na uspostavljanju procesa akreditacije naših zdravstvenih ustanova.

Za infekcije povezane sa zdravstvenom zaštitom (HAI) ili u užem bolničke infekcije u Izvještaju o tehničkoj procjeni ECDC iz 2013.godine je rečeno da nema aktivnog nadzora nad infekcijama povezanim sa zdravstvenom zaštitom i antimikrobnom rezistencijom (AMR), da nema nacionalne referentne laboratorije, da se od doktora očekuje da prijavljuju pojedinačne slučajeve bolničke infekcije i antimikrobne rezistencije, ali je broj prijava veoma nizak. Zaključci u navedenom izvještaju su da nadzor AMR i HAI su oblasti u kojima su potrebna dalja unapređenja. Trenutno ne postoje kapaciteti za prijavljivanje podataka o AMR Evropskoj mreži za praćenje rezistencije na antibiotike (EARS-Net). Bilo bi korisno da se uspostavi nacionalni sistem nadzora AMR, uz prikupljanje podataka, analizu i prijavljivanje u cilju praćenja razvoja AMR i uspostavljanja nacionalne baze podataka o AMR. Potrebno je zvanično imenovati / uspostaviti nacionalnu referentnu laboratoriju za AMR. Za nadzor HAIs, zemlja bi mogla započeti organizovanje nacionalne studije prevalencije prateći metodologiju Evropskog centra za prevenciju i kontrolu bolesti (ECDC). Razvoj efikasnih programa nadzora bolnice i kontrole infekcije treba da bude prioritet, s bolničkim sistemima nadzora zasnovanim na direktnom prijavljivanju od strane laboratorija bolničkoj komisiji i timu za kontrolu infekcija, a ne oslanjanjem na formalna detaljna obavještenja ljekara. Potrebno je razmotriti povećanu dostupnost nacionalnih operativnih smjernica/smjernica dobre prakse za prevenciju i kontrolu HAIs.

Aktivnosti u 2014-oj godini na prevenciji i smanjenju broja infekcija povezanih sa zdravstvenom zaštitom u bolnicama odvijaju se uspostavljenom koordinacijom rada Nacionalne komisije za kvalitet i bezbjednost, Nacionalne komisije za bolničke infekcije i Nacionalne komisije za antibiotsku rezistenciju (NIKRA).

Nacionalna komisija za bolničke infekcije u okviru svojih nadležnosti dala je predlog Ministarstvu zdravlja za hitno usaglašavanje zakonske regulative sa direktivama i preporukama EU, kao i raspisivanje neophodnih specijalizacija za timove za nadzor za bolničke zdravstvene ustanove. Otpočelo se sa analizom programa prevencije bolničkih infekcija zdravstvenih ustanova i aktivnosti na izradi nacionalne smjernice za prevenciju bolničkih infekcija.

U cilju jačanja ljudskih resursa Direktorata je aplikovao u oktobru mjesecu TAIEX-u za organizaciju radionice posvećene HAIs (bolničke infekcije). Naime, prema preporukama Vijeća EU o bezbjednosti pacijenta, uključujući prevenciju i kontrolu infekcija vezanih za zdravstvenu zaštitu (2009/C151/01) naša aplikacija je prihvaćena i u toku je korespondencija i koordinacija organizacije radionice koja je planirana za početak marta mjeseca 2015.godine.

U novembru mjesecu 2014.godine podržana je aktivnost NIKRA-e i ostvareno je učešće Direktorata u edukativnom seminaru, sa oko 200 učesnika, pod nazivom Antibiotici - doktrina i navike, a u okviru obilježavanja evropskog dana svjesnosti o antibioticima. Prezentovani su rezultati globalnog istraživanja WHO o antimikrobnoj profilaksi u hirurgiji, u kojem su učestvovala naše četiri ustanove.

Antikoruptivne aktivnosti su definisane Akcionim planom za borbu protiv korupcije koji je usvojila Vlada 10.04.2014.godine i koji je dopisom broj 08-294/2014 od 08.05.2014. prosljeđen zdravstvenim ustanovama, Ljekarskoj komori, Farmaceutskoj komori, CALIMS-u, sa obavezom dostavljanja kvartalnih izvještaja o realizaciji mjera. U okviru izrade sektorskog plana za borbu protiv korupcije obrazovan je i multisektorski konsultantski tim za praćenje realizacije sektorskog akcionog plana, koji je sačinio izvještaj o realizaciji mjera za prvih šest mjeseci 2014.godine, i isti je objavljen i dostupan na web stranici Ministarstva zdravlja.

UAI se kvartalno, preko softvera, dostavlja izvještaj o broju prijava za sumnju na postojanje korupcije. Na web stranici UAI su dostupni kvartalni izvještaji o broju podnijetih prijava. Ministarstvu zdravlja u toku 2014.godine dostavljena je jedna prjava na sumnju za

postojanje korupcije u zdravstvenom sistemu Crne Gore, za 2012.godinu 12, za 2013.godinu jedna prijava.

Ministarstvo je podržalo kampanju Uprave za antikorupcijsku inicijativu „Ni centa za mito“. Flajeri koje je štampala Uprava su distribuirani svim javnim zdravstvenim ustanovama. U Ministarstvu zdravlja je imenovan menadžer integriteta za oblast zdravstva i formirana je radna grupa za izradu Plana integriteta. U okviru ekspertskih misija UAI je organizovala edukaciju menadžera kvaliteta za izradu planova integriteta.

Akcionim planom borbe protiv korupcije za 2014.godinu predviđena je i izrada Kodexa ponašanja zdravstvenih radnika i farmaceutskih kuća. Ministar zdravlja je donio rješenje o formiranju multisektorske radne grupe: Ljekarska komora, Farmaceutska komora, NVO, CALIMS, Fond za zdravstveno osiguranje koja je sačinila Kodex koji će usvojiti Ljekarska i farmaceutska komora i objaviti na svojim web stranicama.

Komisije za kontrolu kvaliteta – praćenje indikatora kvaliteta zdravstvenih ustanova u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti vrše monitoring i evaluaciju, predlažu direktoru mjere za unapređenje kvaliteta rada u zdravstvenoj ustanovi, daje direktoru mišljenja i prijedloge u vezi sa organizacijom rada i uslovima za razvoj zdravstvene djelatnost. Komisija podnosi izvještaj direktoru zdravstvene ustanove tromjesečno i godišnje. Komisije zdravstvenih ustanova su bile nosioci svih aktivnosti koje je pokrenuo Direktorat i o istim su izvještavale Ministarstvo zdravlja.

Cilj je na osnovu mjerenja i evaluacije kvaliteta i bezbjednosti zdravstvene zaštite, usvojenih protokola i smjernica i edukacije zdravstvenih radnika i pacijenta izmijeniti dosadašnji sistem sa sistemom kontinuiranog unapređenja kvaliteta zdravstva fokusiranog na ishod liječenja, na pacijenta i njegovo zadovoljstvo kao i na zadovoljstvo pružaoca zdravstvenih usluga.

Naime, zdravstveni radnik je pored pacijenta u fokusu kako bi pružio zdravstvenu uslugu najvišeg kvaliteta na svim nivoima zdravstvene zaštite, riješio zdravstveni problem primjenom najbolje stručne prakse uz najmanji mogući rizik za pacijenta. Aktivnosti i uvođenje svih elemenata sistema kvaliteta na svim nivoima zdravstvenog sistema imaju za cilj da povećaju zadovoljstvo korisnika i uspostave partnerski odnos između pružaoca i korisnika zdravstvene zaštite.

Direktorat za ekonomiku u zdravstvu

U toku 2014 godine sprovedene su aktivnosti na implementaciji mjera energetske efikasnosti u zdravstvenim objektima u Crnoj Gori. Projekat je započeo implementacijom u aprilu 2014. godine i predstavlja nastavak projekta "Energetska efikasnost u Crnoj Gori" (MEEP), koji se takođe implementirao na osnovu zajma, koji je Vlada Crne Gore dobila od Međunarodne banke za obnovu i razvoj.

U toku 2014. godine, sprovedene su i sledeće aktivnosti:

- Obavljeni su detaljni energetske pregledi i urađena projektna dokumentacija za rekonstrukciju 5 zdravstvenih objekata: **Opšta bolnica "Danilo I" Cetinje, Dom zdravlja Cetinje, Opšta bolnica Kotor, Dom zdravlja Kotor (I set objekata) i Institut za bolesti djece Kliničkog centra Crne Gore.**
- Sprovedeni su tenderski postupci za dodjelu ugovora za rekonstrukciju:
 - **građevinsko-zanatskih i termo-tehničkih radova I seta objekata i Instituta za bolesti djece Kliničkog centra Crne Gore.** Za izvođenje građevinsko-zanatskih

radova vrijednost ugovora je **890.839 EUR**-a, a za izvođenje termo-tehničkih radova vrijednost ugovora je **753.911 EUR**-a.

- **termo-tehničkih instalacija sa pratećim elektro radovima u objektima Kliničkog centra Crne Gore.** Vrijednost Ugovora iznosi **591.521 EUR**-a.
- Takođe je sproveden tenderski postupak za odabir konsultantske firme za dodjelu ugovora za:
 - izvođenje tehničkog monitoringa i evaluacije i vršenje usluge nadzora nad izvođenjem radova za **objekte Kliničkog centra Crne Gore (glavna zgrada i Institut za bolesti djece) i I seta objekata** i
 - obavljanje detaljnih energetske pregleda, izradu projektne dokumentacije, izvođenje tehničkog monitoringa i evaluacije i vršenje usluge nadzora nad izvođenjem radova za objekte: **Dom zdravlja Andrijevića, Dom zdravlja Berane, Dom zdravlja Kolašin i Dom zdravlja Nikšić (II set objekata).**

Započeta je i završena procedura odabira konsultanta za izvođenje socijalnog monitoringa i evaluacije mjera energetske efikasnosti.

Započeta je procedura odabira konsultanta za obavljanje poslova revizije projektne dokumentacije za rekonstrukciju II seta objekata.

Nastavljanje je sa radom na IPA projektu „Optimalno korišćenje energije i prirodnih resursa i ublažavanje posledica prirodnih nepogoda u okviru IPA I komponenta podrške tranziciji i izgradnji institucija za 2012 godinu. Projekat se odnosi na poboljšanje reagovanja hitne medicinske pomoći na periodične prirodne nepogode. Ovaj projekat je odobren od strane Evropske Komisije na osnovu Finansijskog sporazuma o nacionalnom programu koji je potpisan između Vlade Crne Gore i Evropske Komisije. Projekat se realizuje kroz sektorsku saradnju, a korisnici su Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo unutrašnjih poslova. Svrha projekta je efikasno korišćenje resursa, kao i poboljšanje reakcije spasilačke službe i službe hitne medicinske pomoći na periodične prirodne nepogode. Očekuje se da se tender završi u junu 2015. godine.

U oblasti reproduktivnog zdravlja realizovan je projekat: **PARHS - Preventivne akcije u sektoru reproduktivnog zdravlja.** Fondacija za razvoj sjevera Crne Gore - FORS Montenegro, u saradnji sa **Ministarstvom zdravlja Crne Gore, Domom zdravlja Nikšić, Domom zdravlja „Dr Nika Labović“ Berane, Domom zdravlja Pljevlja, kao i partnerima iz Srbije – Domom zdravlja Raška, Domom zdravlja Novi Pazar i Regionalnom razvojnom agencijom SEDA** realizovala je projekat u sklopu **IPA Programa prekogranične saradnje Srbija – Crna Gora.** Projekat je finansirala Evropska unija a nabavljena je oprema u vrijednosti od **100.000 EUR**-a za ova tri doma zdravlja.

Nastavljeno je sa pregovorima sa Razvojnog bankom Savjeta Evrope oko mogućeg finansiranja projekata izgradnje **Klinike za psihijatriju i Ginekološko-akušerske klinike** u sastavu Kliničkog centra Crne Gore.

Urađena je Strategija privatno-javno partnerstvo kao logičan slijed Analize o mogućnostima daljeg razvoja modela javno-privatnog partnerstva u zdravstvu Crne Gore.

Urađen je Koncesioni elaborat za Opštu bolnicu Nikšić, sprovedena javna rasprava za ovaj koncesioni elaborat u Opštoj bolnici Nikšić i urađene Analize za koncesioni elaborat za Opštu bolnicu Nikšić.

Rađeno na kreiranju jedinstvenog registra privatnih javnih ustanova za potrebe Portala Ministarstva zdravlja.

Nastavljanje je sa realizacijom Projekta IPA Adriatic – AdriaHelthMob u posebno u segmentu radnih paketa wp3, wp4 i wp6.

Organizovana je TAIEX radionica za Evropsku elektronsku karticu zdravstvenog osiguranja, u Podgorici, 24.-25. marta 2014.godine.

Odjeljenje za droge

Odjeljenje za droge je dio međunarodne mreže za oblast droga i učestvuje u radu i programima referentnih tijela i agencija, u skladu sa preporukama Evropske komisije.

U skladu sa pravnom tekovinom EU za ovu oblast i sa važećim nacionalnim propisima i strateškim dokumentima, kao i sa mjerama zacrtanim u Akcionom planu za pregovaračko poglavlje 24, Odjeljenje za droge je zaduženo da obavlja poslove kontaktne jedinice za podatke i informacije o drogama po standardima Evropske agencije za droge i da učestvuje u radu ove agencije.

Saradnja se ostvaruje sa: Evropskom agencijom za praćenje droga i zavisnosti od droga; Savjetom Evrope, Pompidu grupom; Kancelarijom za drogu i kriminal Ujedinjenih nacija.

Odjeljenje izrađuje izvještaje za ova tijela, redovne i vanredne, kao i nacionalne priloge za dokumenta koje publikuju ove organizacije.

Uspostavljena je bilateralna saradnja sa nadležnim državnim strukturama za oblast droga u državama Evropske unije: u Republici Italiji, Republici Hrvatskoj, Republici Sloveniji.

Takođe, Odjeljenje za droge je nosilac regionalne inicijative za programe saradnje u okviru Pompidu grupe Savjeta Evrope za države Jugoistočne Evrope.

Odjeljenje za droge je učestvovalo u izradi „Atinske deklaracije” Pompidu grupe Savjeta Evrope.

Odjeljenje za droge je nastavilo učešće i u 2014 godini, u UNODC Regionalnom programu 2012-2015. Projektne aktivnosti za 2015 godinu su u toku.

Kroz koordinaciju podoblasti 8 „saradnja u oblasti droga” u pregovaračkom poglavlju 24, realizovana je Mapa treninga za 2014. godinu, uz podršku Jedinice za izgradnju institucija Evropske komisije, za koju je apliciralo Odjeljenje za droge u cilju realizacije mjera iz Akcionog plana za pregovaračko poglavlje 24.

Kroz Mapu treninga za 2014.godinu realizovane su obuke i treninzi koje je prošlo trideset stručnjaka.

Realizovani su stručni sastanci i seminari u saradnji sa Evropskom agencijom za droge.

Odjeljenje za droge je iniciralo uspostavljanje Sistema za rano upozorenje na pojavu novih psihoaktivnih supstanci, u skladu sa preporukama Evropske komisije i uz TAIEX ekspertsku podršku.

Odjeljenje za droge je zaduženo za vršenje monitoringa primjene”Strategije Crne Gore za sprečavanje zloupotrebe droga 2013/2020”, koji se dostavlja Evropskoj komisiji a što predstavlja privremeno mjerilo broj 35 za pregovaračko poglavlje 24.

Urađeni su godišnji izvještaji za 2013. i 2014. o sprovođenju Akcionog plana za 2013 i 2014. godinu, za primjenu “Strategije Crne Gore za sprečavanje zloupotrebe droga 2013-2020.”

U Izvještaju o napretku Evropske Komisije, konstatovana je puna primjena strateškog pravca, što je predviđeno kao privremeno mjerilo br.35, za privremeno zatvaranje pregovaračkog poglavlja 24. Odjeljenje za droge izradilo je prijedlog Mape treninga za 2015., a kao nastavka Mape treninga za 2014, za podršku realizaciji mjera iz AP 24 za oblast 8, koja je prihvaćena od strane EK i u fazi je realizacije.

IZVJEŠTAJ O RADU I POSLOVANJU FONDA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE CRNE GORE ZA 2014. GODINU

UVOD

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore, shodno Zakonu o zdravstvenom osiguranju, vrši javna ovlašćenja u rješavanju o pravima i obavezama iz obaveznog zdravstvenog osiguranja. Fond ima svojstvo pravnog lica, sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom i Statutom. Ovom odredbom zakonodavac je Fondu dao određenu samostalnost i autonomiju u izvršavanju tih javnih ovlašćenja.

Organi upravljanja Fondom su Upravni odbor i direktor.

Poslovi koje obavlja Fond su sljedeći:

- ✓ Učestvuje u sprovođenju zdravstvene politike u vezi sa obaveznim zdravstvenim osiguranjem;
U vršenju ovih poslova saraduje se sa Ministarstvom zdravlja i Vladom Crne Gore, kao i drugim organima i institucijama koje su nadležne i imaju odgovornost za obezbjeđivanje i stvaranje uslova za ostvarivanje zdravstvenog osiguranja.
- ✓ Određuje obim standarda zdravstvene zaštite, u skladu sa zakonom;
Za realizaciju tih zakonskih ovlašćenja u Fondu je uspostavljena obimna evidencija o korišćenju zdravstvenih usluga i drugih prava iz zdravstvenog osiguranja.
- ✓ Obavlja poslove u vezi sa ostvarivanjem prava osiguranih lica, brine o zakonitom ostvarivanju tih prava i pruža potrebnu pomoć u ostvarivanju prava i zaštitu njihovih interesa;
U okviru obavljanja ovih poslova propisuje postupke i načine ostvarivanja prava osiguranih lica u vezi ostvarivanja zdravstvene zaštite, prava na naknadu zarade za vrijeme privremene spriječenosti za rad, prava na putne troškove i dr. Kroz ova akta obezbjeđuje i ostvarivanje prava i zaštitu interesa osiguranih lica.
- ✓ Utvrđuje prioritete u finansiranju zdravstvene zaštite iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja;
- ✓ Predlaže kriterijume za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga, zaključuje ugovore i vrši kontrolu ugovornih obaveza;
- ✓ Utvrđuje kriterijume i mjerila za određivanje cijena zdravstvenih usluga obuhvaćenih obaveznim zdravstvenim osiguranjem, određuje cijene zdravstvenih usluga;
- ✓ Obezbjeđuje sprovođenje međunarodnih ugovora o obaveznom zdravstvenom osiguranju;
- ✓ Donosi godišnji program zdravstvene zaštite, nacrt finansijskog plana i usvaja predlog izvještaja o poslovanju;

- ✓ Na osnovu člana 88 tačke 11 Zakona o zdravstvenom osiguranju, Fond je ovlašćen da razmatra, analizira i ocjenjuje stanje u oblasti zdravstvenog osiguranja i predlaže mjere za efikasno funkcionisanje i razvoj. Saglasno navedenom, Fond donosi godišnje programe rada, predlaže finansijske planove i donosi opšte akte za ostvarivanje prava osiguranih lica.
- ✓ Na osnovu izmjena i dopuna Zakona o zdravstvenom osiguranju Fond je u obavezi da obezbijedi sprovođenje dopunskog zdravstvenog osiguranja.

Organizacija Fonda za zdravstveno osiguranje

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore je samostalna finansijska institucija čije stručne, administrativne, pravne, ekonomske i druge poslove obavlja stručna služba. U Fondu je na dan 31.12.2014.g. radilo 196 zaposlenih, od čega 115 sa visokom stručnom spremom.

Većina procesa rada u Fondu informatički je podržana.

Stručna služba Fonda za zdravstveno osiguranje organizovana je u Centrali Fonda i u 22 područne jedinice/filijale.

Organizaciona struktura:

- Sektor za zdravstveno osiguranje i pravne poslove
- Sektor za zdravstvenu zaštitu
- Sektor za kontrolu
- Sektor za ekonomske poslove za zdravstvenu djelatnost
- Sektor za javne nabavke za potrebe fonda i javnih zdravstvenih ustanova
- Sektor za informacione tehnologije i razmjenu podataka integralnog informacionog sistema zdravstva
- Odjeljenje za internu reviziju
- Služba za odnose sa javnošću
- Služba za opšte i kadrovske poslove
- Služba za finansije
- Područne jedinice/filijale Fonda

Aktivnosti Fonda za zdravstveno osiguranje u 2014. godini

U toku 2014. godine Fond za zdravstveno osiguranje je obavljao sve poslove iz svoje nadležnosti u cilju obezbjeđivanja ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu i druga prava iz zdravstvenog osiguranja osiguranika, uz racionalno trošenje sredstava obveznika uplate doprinosa.

Sistem obaveznog zdravstvenog osiguranja i način finansiranja zdravstvene zaštite u Crnoj Gori zasniva se na generacijskoj uzajamnosti i solidarnosti u prikupljanju sredstava, kao i na pravičnosti u upotrebi tih sredstava kako bi se obezbijedio jednak pristup zdravstvenim uslugama i neophodna pokrivenost stanovništva zdravstvenim osiguranjem.

Iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja pravo na zdravstvenu zaštitu i druga prava iz zdravstvenog osiguranja ostvaruje cca 620.029 osiguranih lica.

Shodno Strategiji zdravstvene politike u Crnoj Gori do 2020.godine, težilo se podizanju kvaliteta zdravlja građana Crne Gore i poboljšanja zdravstvenog sistema u okviru raspoloživih finansijskih sredstava.

Fond za zdravstveno osiguranje se aktivno uključio u reformske procese i sa Ministarstvom zdravlja i Institutom za javno zdravlje jedan je od nosilaca reforme u oblasti zdravstva.

Pored toga, predstavnici Fonda za zdravstveno osiguranje uključeni su u pripremu pregovora o pristupanje Crne Gore Evropskoj Uniji, kao članovi radnih grupa za:

- Pregovaračko poglavlje 1 – Sloboda kretanja roba;
- Pregovaračko poglavlje 2 – Sloboda kretanja radnika;
- Pregovaračko poglavlje 5 – Javne nabavke;
- Pregovaračko poglavlje 7 – Pravo intelektualne svojine;
- Pregovaračko poglavlje 10 – Informatičko društvo i mediji;
- Pregovaračko poglavlje 18 – Statistika.

• **Zakonska i podzakonska regulativa**

U toku 2014.g. u dijelu aktivnosti na zakonske regulative, Fond je učestvovao u pripremanju predloga Zakona o zdravstvenom osiguranju.

U okviru aktivnosti na podzakonskoj regulativi usvojen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o ostvarivanju prava na medicinsko-tehnička pomagala, čiji je sastavni dio i prečišćena Lista medicinsko-tehničkih pomagala, kao i cjenovnik medicinsko tehničkih pomagala.

Takođe, u januaru 2014. godine usvojen je novi Pravilnik o načinu i postupku ostvarivanja prava na privremenu spriječenost za rad i ostvarivanje prava na naknadu zarade za vrijeme privremene spriječenosti za rad.

• **Ugovaranje pružanja zdravstvenih usluga u 2014. godini**

Shodno odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju, Fond je u toku 2014.g.zaključio ugovore-anekse ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u cilju obezbijedivanja utvrđenog obima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Zaključeni su ugovori o pružanju specijalističko – konsultativne, dijagnostičke i bolničke zdravstvene zaštite sa davaocima usluga obuhvaćenih Odlukom o mreži zdravstvenih ustanova:

- sa 18 domova zdravlja, sedam opštih bolnica, tri specijalne bolnice (SB za plućne bolesti „Dr Jovan Bulajić“ Brezovik, SB za psihijatriju Kotor i SB za ortopediju, neurohirurgiju i neurologiju "Vaso Ćuković" Risan),
- sa Opštom bolnicom Meljine zaključen je ugovor o pružanju zdravstvenih usluga iz oblasti opšte hirurgije sa traumatologijom, interne medicine, ORL, akušerstva, liječenja patologije trudnoće i usluga mamografije osiguranim licima sa područja opštine Herceg

Novi, liječenju hitnih stanja osiguranim licima koja se zbog privremenog boravka zateknu na području opštine Herceg Novi i pružanju usluga liječenja u hiperbaričnoj komori i usluga fizikalne medicine za kardiološku rehabilitaciju (nakon infarkta miokarda i nakon kardiohirurških operacija) svim osiguranim licima Fonda,

- sa Institutom „dr Simo Milošević“ Igalo zaključen je ugovor o pružanju usluga specijalizovane medicinske rehabilitacije
- sa Zdravstvenom ustanovom Apoteke Crne Gore „Montefarm” zaključen je ugovor o snabdijevanju osiguranih lica lijekovima i medicinskim sredstvima na recept, za period od 01.07 do 31.12.2013. godine,
- sa Rudo Montenegro Podgorica zaključen je ugovor o isporuci medicinsko-tehničkih pomagala.

Takođe su za 2014.g. zaključeni ugovori-aneksi ugovora sa davaocima usluga koji nijesu obuhvaćeni Odlukom o mreži zdravstvenih ustanova. Shodno navedenim ugovorima privatne zdravstvene ustanove su pružale usluge iz oblasti:

- Za usluge na primarnom nivou zdravstvene zaštite i to:
 - usluge izabranog doktora – pedijatra za gravitaciono područje opštine Budva i
 - usluge fizikalne medicine primarnog nivoa za gravitaciono područje opštine Herceg Novi.
- Za usluge na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite - specijalističko/konsultativne i dijagnostičke usluge:
 - iz oblasti pedijatrije, usluge iz nefrologije, hematologije i pulmologije,
 - iz oblasti interne medicine, usluge iz gastroenterologije i kardiologije,
 - iz oblasti oftalmologije, ambulantne usluge i dijagnostička usluga OCT,
 - iz oblasti hirurgije, usluge urologije i vaskularne hirurgije,
 - iz oblasti urologije (usluga mokraćna bešika-litotripsija i ureterorenoskopija sa ekstarkcijom kamena ili litotripsijom),
 - iz oblasti oftalmologije za djecu,
 - iz oblasti ginekologije, za usluge asistiranim reproduktivnim tehnologijama postupkom vantjelesne oplodnje i usluge
 - iz oblasti patohistologije.
- Za usluge na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite – bolničke zdravstvene zaštite (dijagnostičke procedure i liječenje):
 - iz oblasti oftalmologije, usluge operacije katarakte, operacije prednjeg segmenta oka (bez katarakte) i operacije zadnjeg segmenta oka,
 - iz oblasti ortopedije, usluge artroskopije koljena i ugradnje vještačkog kuka.
- Za usluge obezbjeđivanja i isporuke medicinsko-tehničkih pomagala: očna pomagala, tiflotehnička pomagala, slušna pomagala i pomagala za omogućavanje glasnog govora i pomagala za disanje.

U cilju praćenja realizacije ugovora i ostvarenja indikatora rada, Fond je tokom 2014.g. vršio kontinuirane analize o obimu, vrsti i vrijednosti pruženih usluga u zdravstvenim ustanovama iz Mreže i privatnim zdravstvenim ustanovama, sa kojima ima zaključen ugovor.

- **Ugovori za pružanje usluga stomatološke zdravstvene zaštite:**

U 2014. godini Fond je nakon donošenja Odluke o upućivanju javnog poziva za pružanje usluga stomatološke zdravstvene zaštite, sproveo postupak upućivanja javnog poziva za pružanje stomatološke zdravstvene zaštite osiguranim licima i po sprovedenom postupku, ugovoreno je pružanje stomatološke zdravstvene zaštite. Takođe, zbog nedovoljnog broja stomatoloških ambulanti koje su izabrane u opštinama Cetinje, Budva za grad Petrovac, Kotor i Ulcinj, ponovljen je javni poziv za pružanje stomatološke zdravstvene zaštite, koji je takođe realizovan. Po sprovedenim postupcima, izabrano je 179 stomatoloških ambulanti u Crnoj Gori, od kojeg broja će 6 stomatoloških ambulanti pružati usluge ortodontije, a 6 stomatoloških ambulanti pružati i usluge izabranog doktora stomatologije i usluge ortodontije.

- **Ugovaranje sa privatnim apotekama**

Zaključkom Vlade Crne Gore sa sjednice održane 7. i 8. 03.2014. godine definisana je obaveza Fonda za zdravstveno osiguranje da sa privatnim apotekama ugovori izdavanje lijekova na recept. Shodno tome, Upućen je poziv apotekama koje nijesu obuhvaćene Odlukom o mreži zdravstvenih ustanova, za dostavljanje ponuda radi zaključivanja ugovora za obezbjeđivanje i izdavanje lijekova na recept, i donijeta je Odluka o izboru 112 apoteka koje ispunjavaju uslove za zaključenje ugovora.

Ugovori sa zdravstvenim ustanovama u Srbiji

Fond za zdravstveno osiguranje je u 2014. godini obnovio ugovornu saradnju sa određenim brojem zdravstvenih ustanova u Republici Srbiji. Obnovljena je ugovorna saradnja sa IKVB „Dedinje“, VMA, Institutom za zdravstvenu zaštitu majke i deteta Srbije „Dr Vukan Čupić“, KBC „Zvezdara“, Institutom za neonatologiju, Institutom za onkologiju i radiologiju Srbije, Kliničkim centrom Kragujevac za pružanje usluga iz djelokruga rada ovih zdravstvenih ustanova, po predlogu konzilijuma Kliničkog centra Crne Gore. Ugovorna saradnja je produžena i sa privatnim zdravstvenim ustanovama - Specijalnom bolnicom za oftalmologiju „Miloš klinika“ Beograd, kao i sa PZU „MB Gamma trade“ – očnom protetikom, koja takođe pruža najsavremenije metode liječenja u domenu očne protetike.

Upućivanje osiguranih lica na liječenje u druge države u inostranstvu se vrši po propisanoj proceduri, na predlog konzilijuma referentnih ustanova iz Srbije i konzilijuma Kliničkog centra Crne Gore, za stanja i oboljenja koja ne mogu da se liječe ili dijagnosticiraju u zdravstvenim ustanovama Crne Gore i Republike Srbije. U 2014. godini zaključen je ugovor sa Bolnicom „Acibadem Healthcare Group“ u Istanbulu, u Turskoj. U navedenu ustanovu, u najvećem broju, upućivana su osigurana lica za dijagnostičku uslugu – PET CT, s tim da je određen broj osiguranih lica upućivan i za usluge iz oblasti neurohirurgije „Gamma Knife“, stereotaksična biopsija i dr. U protekloj godini je nastavljena dobra poslovna saradnja sa Kliničkim centrom „Rebro“ Zagreb, uglavnom iz oblasti transplantacionih procedura za jetru, koštanu srž i pretransplantacione procedure vezane za transplantaciju bubrega, kao i za

podršku transplantacijama bubrega koje se obavljaju u Kliničkom centru Crne Gore od srodnih donora. U 2014. godini je razvijena dobra poslovna saradnja sa Bolnicom „Malteser Krankenhaus St. Franziskus Hospital“ u Flensburgu, za hematoonkološke pacijente radi transplantacije koštane srži..

- **Registracija osiguranika kod izabranih stomatologa**

U 2014.godini, nastavljena je registraciju osiguranika kod izabranih stomatologa u ambulantomama koje su sklopile ugovore sa Fondom, čija je informatička podrška za registraciju osiguranika stvorena i sprovedena još polovinom 2012.godine.

Prema podacima Fonda, krajem 2014.godine registrovano je oko 132.113 osiguranika, što je 46.35% od ukupnog broja osiguranika koji imaju pravo na stomatološku zdravstvenu zaštitu.

- **Aktivnosti na uvođenju DRG kao modela plaćanja akutnog bolničkog liječenja**

Kako je Fond za zdravstveno osiguranje nosilac aktivnosti na definisanju, primjeni i implementaciji novog modela plaćanja zdravstvene zaštite na sekundarnom i tercijarnom nivou tačnije na uvođenju DRG kao modela plaćanja akutnog bolničkog liječenja, to su i nakon završetka Projekta unapređenja sistema zdravstva, u toku 2014. god. nastavljene aktivnosti na daljoj realizaciji uvođenja DRG.

Konstituisan je Upravni komitet, kao nosilac upravljačke strukture na Projektu i donijeta Odluka o nastavku aktivnosti na realizaciji Projekta i usvojen Projekat "Uvođenje sistema plaćanja akutnog bolničkog liječenja po australskoj verziji dijagnostički povezanih terapijskih grupa - DRG sistem klasifikacije verzije 6.0".

Uvođenjem odabranog modela za plaćanje akutnog bolničkog liječenja - Australijska verzija dijagnostički povezanih terapijskih grupa – DRG sistem klasifikacije verzije 6.0 ostvariće se: veća transparentnost u finansiranju u skladu sa stvarnim rezultatima rada bolnica, bolja alokacija sredstava između davaoca zdravstvenih usluga i bolji kvalitet zdravstvenih usluga u okviru raspoloživih sredstava.

- **Kontrola obračuna zarada zaposlenih u javnim zdravstvenim ustanovama**

U toku 2014.g. Fond je shodno Zaključku Vlade CG, kao i predhodnih godina, redovno, sistemom uzorka prije isplata zarada zaposlenim u javnim zdravstvenim ustanovama vršio kontrolu obračuna zarada iz dostavljene strukture sloga koja je propisana i usaglašena sa Ministarstvom finansija. Poseban akcenat kod kontrole dat je na kontrolu prekovremenog i dopunskog rada, u cilju smanjenja broja zaposlenih koji su obuhvaćeni prekovremenim radom i smanjenja broja časova u propisanim okvirima, a sve u cilju ograničavanja ovih izdataka.

Ove kontrole dale su značajne rezultate u cilju pravilnog i jednoobraznog obračuna zarada u javnim zdravstvenim ustanovama uz poštovanje važeće pravne regulative koja definiše ovu

oblast, prvenstveno poštovanje Zakona o radu, Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, OKU i GKU za zdravstvenu djelatnosti dr.

- **Dobrovoljno - dopunsko zdravstveno osiguranje**

U dijelu pravnih pretpostavki u toku 2014.g.utvrđeni su predlozi slijedećih akata:

1. Pravilnik o uslovima i načinu sprovođenja dopuskog zdravstvenog osiguranja
2. Opšti uslovi ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju
3. Ugovor o dopunskom zdravstvenom osiguranju za pravno lice

Kao i slijedeći obrasci:

1. Zahtjev za sklapanje ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju
2. Zahtjev za sklapanje ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju – kolektivno osiguranje
3. Izjava o dobrovoljnoj obustavi od zarade
4. Upitnik za sklapanje ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju – kolektivno osiguranje
5. Polisa dopuskog zdravstvenog osiguranja

U toku je rad na pripremi projektnog zadatka za izradu softvera za dopunsko zdravstveno osiguranje.

- **Naknada štete u sprovođenju obaveznog zdravstvenog osiguranja**

Tokom 2014. godine, nastavljena je implementacija projekta naknade štete u sprovođenju obaveznog zdravstvenog osiguranja. Na osnovu podataka koje područne jedinice i filijale Fonda prikupljaju od zdravstvenih ustanova, Ministarstva unutrašnjih poslova, nadležnih sudova i dr. organa, obrađuju se predmeti i po osnovu njih upućuju se zahtjevi osiguravajućim društvima za naknadu štete po osnovu povrede osiguranika zadobijenih u saobraćajnim nezgodama i po osnovu povreda na radu. Po podnijetim zahtijevima od osiguravajućih društva u 2014. godini vršena je naplata novčanih sredstva na ime obeštećenja i povećani su prihodi po ovom osnovu.

- **Međunarodni sporazumi o socijalnom osiguranju:**

U toku 2014. godine, nastavljene su aktivnosti na uspostavljanju bilateralnih i multilateralnih sporazuma o socijalnom osiguranju, u dijelu koji uređuje način ostvarivanja zdravstvene zaštite građana Crne Gore za vrijeme boravka u inostranstvu, odnosno inostranih građana u Crnoj Gori. Po osnovu bilateralnih sporazuma odvija se redovna poslovna saradnja sa fondovima za zdravstveno osiguranje država u okruženju, kao i sa drugim inostranim kasama osiguranja na obezbjeđivanju ostvarivanja prava osiguranih lica koja privremeno borave u inostranstvu, kao i na naknadu troškova po osnovu pruženih zdravstvenih usluga.

- **Jačanje sistema unutrašnje finansijske kontrole:**

U proteklom periodu aktivnosti Fonda bile su usmjerene na uspostavljanje i dogradnju postojećeg sistema kontrole i uspostavljanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u skladu sa Strategijom unutrašnje finansijske kontrole u javnom sektoru u Crnoj Gori.

Fond na osnovu svojih zakonskih ovlašćenja, definisanih Zakonom o zdravstvenom osiguranju, vrši kontrolu sprovođenja ugovorenih obaveza javnih zdravstvenih ustanova na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, povremenu kontrolu rada zdravstvenih ustanova, kontrolu evidentiranja zdravstvenih usluga pruženih osiguranim licima, ispunjenje ugovorenog obima pruženih usluga, ispunjenje indikatora u cilju praćenja rada davaoca zdravstvenih usluga, usaglašenost ekonomsko-finansijske dokumentacije sa medicinskom dokumentacijom, kontrolu aplikacije Izbor doktora i svih izvještaja koji su uspostavljeni u okviru Medicinsko informacionog sistema (MIS-a) u PZZ i opštim bolnicama, kontrolu rada privatnih stomatoloških ordinacija, kontrolu ispostavljenih faktura, propisivanja i potrošnje lijekova na recept u skladu sa Listom lijekova koji se izdaju na teret sredstava Fonda, naplate participacije, kontrolu ispunjenja ugovorenih obaveza privatnih zdravstvenih ustanova sa kojima Fond ima sklopljen ugovor i drugo.

Unutrašnja revizija

Odeljenje za unutrašnju reviziju u toku 2014 godine je obavljalo svoje aktivnosti saglasno usvojenom Strateškom planu za period 2013-2015 godine i Godišnjem planu za 2014.

Revizijom je obuhvaćeno poslovanje područnih jedinica Fonda (Berane, Bijelo Polje i Pljevlja), kao i priprema plana budžeta.

Konačni izvještaji unutrašnje revizije za sve završene revizije dostavljeni su subjektima revizije, zajedno sa Akcionim planovima i preporukama.

Eksterna revizija poslovanja i finansijskih izvještaja u Fondu vrši se od 2002. godine, a vršili su je nezavisni revizori društva za reviziju, a od 2006. godine reviziju poslovanja Fonda preuzela je Državna revizorska institucija.

- **Javne nabavke**

Na osnovu Plana javnih nabavki za 2014.g., a u skladu sa zakonskim propisima, Fond centralizovano vrši nabavke medicinskih sredstava za potrebe svih ili više zdravstvenih ustanova, nabavke goriva i energenata za potrebe svih JZU i nabavke za potrebe Fonda.

U 2014. godine raspisano je 40 postupaka javnih nabavki. Od toga 35 postupaka je u formi otvorenih javnih nadmetanja, 4 u formi okvirnog sporazuma, a 1 u formi pregovaračkog postupka. U 23 postupka koji su u potpunosti realizovani u 2014. godini zaključeni su ugovori u ukupnoj vrijednosti od 7.586.654,11 €, a za 9 postupaka koji su u toku ugovori će biti zaključeni u 2015. godini. Za 8 postupaka je donešena odluka o obustavljanju ili poništenju postupka javne nabavke.

U 2014. godini realizovano je u potpunosti i 12 postupaka koji su raspisani po Planu javnih nabavki iz 2013. godine i zaključeni ugovori u ukupnoj vrijednosti od 3.259.133,80 €.

U 2014. godini realizovan je djelimično i 1 postupak koji je raspisan po Planu javnih nabavki iz 2012. godine po kome su zaključeni ugovori u ukupnoj vrijednosti od 1.427.491,98 €.

Ukupno je u 2014 godini realizovano 36 postupaka javnih nabavki i po istima zaključeni ugovori u iznosu od 12.273.279,89 €.

- **Aktivnosti na području ograničavanja potrošnje lijekova**

U toku 2014.g. vršena je redovna kontrola faktura apoteka ZU Montefarm na mjesečnom nivou koja podrazumijeva i odbijanje svakog nepravilno realizovanog lijeka dakle, neprihvatanje recepata i to: lijekovi koji nijesu na Listi, koji idu na teret sredstava Fonda; lijekovi, koji jesu na Listi lijekova, ali ne i za indikaciju koja je utvrđena Listom lijekova; lijekovi koji su fakturirani u većoj količini od propisane; lijekovi koji su van Liste lijekova realizovani po odobrenju Komisije za lijekove Fonda, ali u količini ili obliku drugačijem od odobrenog ili lijekovi koji su van Liste lijekova realizovani bez odobrenja Komisije za lijekove Fonda.

Lijekovi sa liste B i lijekovi van Liste su pod posebnom kontrolom Komisije za lijekove Fonda, koja na osnovu konzilijarnih prijedloga nadležnih klinika KC CG i SB odobrava njihovu nabavku, mjesto i režim primjene, količinu i vremenski period primjene lijeka. U toku 2013.g. podržan je informatički rad ove Komisije, a sastoji se u tome da se mogu dobiti izvještaji i podaci: o količini lijekova odobrenih od strane Komisije za lijekove, kojim pacijentima su odobreni lijekovi, na koji vremenski period, koja klinika je dala predlog i dr.

Informatičko ograničavanje rada izabranih doktora u smislu pridržavanja kriterijuma definisanih Listom lijekova je uvedeno kao posledica njihovog prekomjernog propisivanja lijekova koji su domen ljekara određene grane specijalnosti ili Komisije za lijekove Fonda.

Takođe, tokom 2014.godine po instrukcijama Ministarstva zdravlja realizovano je ograničenje sa brojem kutija na mjesečnom nivou za oko 150 lijekova koji se nalaze na Listi lijekova, i navedena aktivnost je rađena u saradnji sa IT Sektorom Fonda.

Sistemom uzorka vršena je kontrola cijena fakturiranih lijekova od strane privatnih zdravstvenih ustanova sa kojima Fond ima zaključen ugovor.

- **Objedinjena naplata doprinosa -Projekat UCG**

Uvođenjem JPR stavljena je van snage prijava i odjava na zdravstveno osiguranje, došlo je do pada kvaliteta ažurnosti podataka o statusu osiguranika koji su potrebni Fondu, radi ostvarivanja prava. Vremenom se navedeni problemi smanjuju, međutim oni i dalje postoje zbog čega najviše trpe osiguranici.

Projekat objedinjene registracije i naplate poreza i doprinosa i sistema izvještavanja podrazumijeva i stvaranje evidencije i izvještavanje o izvršenim uplatama ne samo po obvezniku plaćanja poreza i doprinosa, već i za svakog osiguranika posebno. Međutim još uvijek u Poreskoj upravi nije informatički podržano poresko knjigovodstvo i korisnici sistema

ne dobijaju podatke o uplatama, koji se odnose na njihovu djelatnost, što otežava proces rada u Fondu kod ovjere zdravstvenih knjižica i kod ostvarivanja prava.

Sa Poreskom upravom radi se na prelaznom rješenju - kreiranju posebnog izvještaja na aplikaciji Poreske uprave (slično postojećem pristupu CROO) preko koje bi Fond imao uvid u podatke o zadnjoj uplati doprinosa za zdravstveno osiguranje sa kompletiranim IOPPD obrascima uz informaciju o eventualno neraspoređenim uplatama za koje se očekuju odgovarajući IOPPD obrasci.

- **Informacioni sistem zdravstva**

Tokom 2014.godine Sektor za informacione tehnologije (IT) i razmjenu podataka Integralnog informacionog sistema zdravstva (IISZ) je učestvovao u realizaciji sljedećih aktivnosti:

- 1. Prilagođavanje aplikacija u domovima zdravlja i opštim bolnicama u cilju realizacije uvođenja višekratnog uputa.**

Na inicijativu Ministarstva zdravlja, a sa ciljem da se osiguranim licima ponudi efikasniji pristup sekundarnom nivou zdravstvene zaštite kod pružanja specijalističko-konsultativnih usluga i dijagnostičko-terapeutskih postupaka, od 10.03.2014. godine u zdravstveni sistem uveden je višekratni uput. Način propisivanja i realizacije višekratnog uputa podržan je u Integralnom informacionom sistemu zdravstva i na nivou primarne zdravstvene zaštite i na nivou opštih bolnica.

- 2. Informatička podrška uvođenju DRG modela plaćanja.**

Bitan segment u okviru projekta je izrada DRG gruper u čemu je Sektor za IT imao ključnu ulogu. DRG gruper je instaliran na serverima Fonda i da bi bio funkcionalan u punom obimu odnosno da bi na kvalitetan način razmjenjivao podatke sa ostatkom sistema, neophodno je prilagoditi određene podsistema u okviru IISZ, kroz posebne projektne aktivnosti koje su u toku.

- 3. Informatička podrška centralnom zakazivanju pregleda u specijalističkim ambulantama domova zdravlja i opštih bolnica.**

Na osnovu zaključaka Vlade Crne Gore sa sjednice održane 07 i 08.03.2014.godine izvršeno je prilagođavanje aplikacija u IISZ odnosno u domovima zdravlja i opštim bolnicama u cilju realizacije centralnog zakazivanja specijalističkih pregleda od strane izabranih doktora u specijalističkim ambulantama domova zdravlja i opštih bolnica.

- 4. Informatička podrška ograničavanju propisivanja lijekova na recept.**

Na osnovu zaključaka Vlade Crne Gore sa sjednice održane 07 i 08.03.2014.godine i po instrukcijama Ministarstva zdravlja izvršena je informatička podrška monitoringu propisivanja lijekova na recept sa brojem kutija na mjesečnom nivou, kao osnovom za ograničavanje propisivanja.

- 5. Informatička podrška evidenciji bolovanja u skladu sa promjenom propisa.**

Prilagođavanje aplikacije PZZ u dijelu evidencije bolovanja u skladu sa novim Pravilnikom o načinu i postupku ostvarivanja prava na privrememnu spriječenost za rad i ostvarivanje prava na naknadu zarade za vrijeme privremene spriječenosti za .

6. Informatička podrška upućivanju pacijenata u privatne zdravstvene ustanove sa kojim Fond ima sklopljen ugovor o pružanju usluga osiguranicima Fonda.

U skladu sa tim je izvršeno prilagođavanje aplikacije u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, kako bi se omogućilo direktno upućivanje pacijenata u privatne zdravstvene ustanove sa kojima Fond ima zaključene ugovore, bez potvrde, ako se usluga ne ostvari u roku od 30 dana u javnim zdravstvenim ustanovama.

7. Povezivanje informacionih sistema Agencije za lijekove i medicinska sredstva sa Integralnim informacionim sistemom zdravstva

Tokom 2012. godine projektom unapređenja sistema zdravstva u Crnoj Gori koji je kreditiran od strane Svjetske Banke izrađen je informacioni sistem Agencije za lijekove i medicinska sredstva. Projektom je prepoznata potreba povezivanja tog informacionog sistema sa Integralnim informacionim sistemom zdravstva radi formiranja jedinstvene baze lijekova i upravljanja istom od strane Agencije za lijekove u skladu sa zakonskim propisima. U toku 2014. godine vršene su aktivnosti na ažuriranju podataka o lijekovima kao i njihovom izjednačavanju i usaglašavanju baza na osnovu usvojenog projektnog zadatka čijim završetkom će CALIMS dobiti punu ulogu u sistemu zdravstva Crne Gore.

8. Integracija IISZTK sa IISZ

U toku 2014. godine implementiran je Integralni informacioni sistem Zavoda za transfuziju krvi. U vezi sa tim Fond je obezbijedio sve tehničke pretpostavke za povezivanje ovog sistema u Integralni informacioni sistem zdravstva.

9. Ažuriranje baza lijekova zdravstvenih ustanova.

Permanentno je vršeno ažuriranje šifri Fonda u bazama lijekova opštih bolnica, jer su isti bili uneseni sa šiframa koje po ATC-u nisu na Pozitivnoj listi lijekova Fonda i iz tog razloga nisu ni ulazile u fakture bolnica. Kako u većini bolnica bolničke apoteke vode medicinske sestre, a ne farmaceuti ili farmaceutski tehničari, to su navedene greške dosta česte, a kontrolu sprovode šefovi računovodstava tek na kraju godine kada vide godišnji iznos u € za nefakturisane lijekove.

10. Informatička podrška implementaciji novih Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta zdravstvenih ustanova.

Po nalogu Ministarstva zdravlja izvršena je implementacija Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, u informacioni sistem ustanove. Sektor za IT i razmjenu podataka IISZ je učestvovao u obuci krajnjih korisnika iz ustanova u ovom dijelu i pružio punu podršku navedenim aktivnostima. Dio aktivnosti iz ovog segmenta su i dalje u toku.

11. Informatička podrška obradi izdavanja lijekova na recept osiguranicima Fonda u privatnim apotekama.

Zaključkom Vlade Crne Gore sa sjednice održane 7. i 8. 03.2014.godine Fond za zdravstveno osiguranje je zadužen da sa privatnim apotekama ugovori izdavanje lijekova na recept. U skladu sa objavljenim pozivom odabrane su privatne ustanove (apoteke) za izdavanje lijekova na recept osiguranicima Fonda. Za praćanje realizacije recepata i izdavanja lijekova u privatnim apotekama uspostavljena je informatička podrška i razvijen namjenski softver za praćenje.

12. Informatička podrška programima ranog otkrivanja (skrininga) raka debelog crijeva, raka dojke i raka grlića materice.

Tokom 2011. godine Vlada Crne Gore donijela je Nacionalni program za kontrolu raka i Akcioni plan za realizaciju Nacionalnog programa za kontrolu raka u periodu 2011-2015. godine, kojim su definisani programi ranog otkrivanja raka (skrining) debelog crijeva, raka dojke i raka grlića materice. U skladu sa Akcionim planom za realizaciju Nacionalnog programa za kontrolu raka Ministarstvo zdravlja i Institut za javno zdravlje su u toku 2010. i 2011. godine realizovali pilot projekte za program ranog otkrivanja raka dojke i raka debelog crijeva u domu zdravlja Danilovgrad i raka grlića materice u domovima zdravlja Budva, Podgorica i Rožaje. Realizacija ovih pilot projekata nije bila informatički podržana. Obzirom da je Nacionalnim programom za kontrolu raka definisano da realizacija skrininga debelog crijeva, raka dojke i raka grlića materice bude kontinuirana aktivnost koja treba da se sprovodi na nacionalnom nivou, Ministarstvo zdravlja i Institut za javno zdravlje su u 2013. godini preduzeli aktivnosti za otpočinjanje realizacije skrininga.

Za uspješnu realizaciju i upravljanje programima skrininga neophodno je obezbijediti softversko rješenje koje će biti integrisano sa postojećim Integralnim informacionim sistemom zdravstva. U skladu sa tim, krajem 2014. godine je odabran Izvođač i u toku su aktivnosti razvoja aplikacije u saradnji sa Institutom za javno zdravlje Crne Gore.

13. Informatička podrška uvođenju dopunskog osiguranja.

Na osnovu zaključaka Vlade Crne Gore sa sjednice održane 07 i 08.03.2014.godine Fond za zdravstveno osiguranje je zadužen za uvođenje dopunskog dobrovoljnog osiguranja. U skladu sa tim, u toku je realizacija projekta čiji je neizostavni dio informatička podrška u svim segmentima. Aktivnosti na navedenom projektu su u toku.

• Kadrovski i opšti poslovi:

U cilju ispunjavanja obaveza definisanih zakonom o državnim službenicima i namještenicima, Služba za opšte i kadrovske poslove je u 2014 godini izvršila unos svih zaposlenih u Kadrovski informacioni sistem (KIS) Uprave za kadrove u cilju evidentiranja svih podataka o zaposlenim u Fondu za zdravstveno osiguranje.

U vezi sa navedenim, a shodno Zakonu o državnim službenicima i namještenicima, članom 108 i 109 propisano je ocjenjivanje državnog službenika, odnosno namještenika, a isto se vrši u cilju praćenja njegovog rada i pravilnog odlučivanja o njegovom kretanju u službi, što je i urađeno za sve zaposlene u Fondu za zdravstveno osiguranje.

Pored svojih redovnih aktivnosti, Služba za opšte i kadrovske poslove obavlja poslove Fonda koji se odnose na ostvarivanje prava i obaveza državnih službenika, odnosno namještenika i izabranih odnosno imenovanih i postavljenih lica, po osnovu objavljenih oglasa.

Izvršavajući svoje obaveze, Služba za opšte i kadrovske poslove je shodno članu 149 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, donijela Kadrovski plan za 2015 godinu.

- **Aktivnosti Fonda u pregovorima za pristupanje Crne Gore Evropskoj Uniji, za poglavlje broj 2. „Sloboda kretanja radnika“**

Kao najvažnije aktivnosti koje su članovi radne grupe sproveli u 2014. godini ističemo:

- aktivno učestvovanje na javnim debatama, tribinama i prezentacijama o pregovaračkom poglavlju broj 2, u organizaciji Kancelarije glavnog pregovarača za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji i drugih institucija i organizacija,
 - radionica na temu: „Ostvarivanje prava pacijenata u sistemu prekograničnog zdravstvenog osiguranja i uvođenje evropske kartice zdravstvenog osiguranja“ koja je održana u Centrali Fonda za zdravstveno osiguranje u Podgorici 13. i 14.11.2014.godine. Predavači su bili eksperti za oblast evropske kartice zdravstvenog osiguranja iz Republike Slovenije,
 - učestvovanje na brojnim sastancima članova radne podgrupe za poglavlje broj 2., čiji je koordinator gospođa Vukica Jelić direktor Zavoda za zapošljavanje, kao i na sastancima kompletnog pregovaračkog tima za pristupanje Crne Gore Evropskoj Uniji, kojima je rukovodio glavni pregovarač ambasador gospodin Aleksandar Andrija Pejović.
- **Aktivnosti Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore u vezi Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije**

U skladu sa svojim obavezama predviđenim Akcionim planom za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore je u šestomjesečnim intervalima tokom 2013. i 2014.godine dostavljao redovne izvještaje o sprovođenju mjera definisanih Akcionim planom, Upravi za antikorupcijsku inicijativu Ministarstva Pravde Crne Gore.

Akциони plan za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala predviđa tri pitanja koja se odnose na aktivnosti Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, i to:

- Broj i vrsta zdravstvenih usluga koje se ne mogu obezbijediti u okviru postojećih kapaciteta JZU;
- Broj sklopljenih ugovora između Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore i privatnih zdravstvenih ustanova;
- Broj pacijenata kojima je pružena zdravstvena usluga u privatnim zdravstvenim ustanovama o trošku Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore;

Na sva navedena pitanja u redovnim šestomjesečnim izvještajima koji su dostavljani Upravi za antikorupcijsku inicijativu, od strane Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore dati su traženi odgovori sa tačnim, detaljnim i iscrpnim podacima.